48ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1017 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 15/28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1904 19 ՇԱԲԱԹ 1322 — 15 ԹԸՇԵՐԻՆԸ ԷՎԱՆԳԵԼԻՆ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԳՐՈՒ ԿՈՒՍԵՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գրան Ռիւ Քասթէոր, 38

Խմբագրութեան ու գրասենեակի նամակները պէտք է ուղղուին հասցէին։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԿԱԹԵՐՔ ԱՔԱԼԻՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنجه يوى وسياسى غزيته
صاحب امتيازى : يوحنا افندى غيوز
باش محرير : مسائل بك

ԳՆԱԾԱՆԹԳՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Ցարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	60 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	14 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՍԱՆՆԵՐ
Մէկ տողի համար, առաջ 5 ղրուշ։
Մեկ անգամի գումարի ծանուցմանց համար մանրամասն պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊՈՒՏԿԵՐԱՊԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԷ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Պատմական մեծ դէպք մը կը պատրաստուի տեղի ունենալ Ֆրանսայի ներքին քաղաքականութեան մէջ, մինչ հանրային ամբողջ ուշադրութիւնը սուզուած է Ծ. Արեւելքի պատերազմին կողմը։ Ֆրանքեւերման պատերազմէն ասդին, Գ. Հանրապետութեան ծրագիր ֆրանսական մեծ պետական անձնաւորութեանց կողմէ փափաքուած՝ բայց անոնց օրով չիրագործուած Եկեղեցիին ու Պետութեան բաժանումը արդիւնաւորուելու վրայ է։

Կամպէթթա հո՛ն կը դիտէր, այս բաժանումը անոր իտէալն էր, բայց կաթոլիկութիւնը զօրաւոր պահող հին տարրերը իր օրով դեռ չա՛ս արթուն էին և միաբան, և յայտնապէս չէր համարձակեր բաժանում առաջարկել։ Բայց բաժանումը ապագային յառաջ բերելու ընդունակ տարրերը Կամպէթթա այնատեղուս միութեան յորդորել, մեծ ու համաեւ մարմին մը կազմել անոնցմէ. անդրանիկ անհրաժեշտ գործողութիւն մը՝ որ ինքնին բաւեց Կամպէթթայի համբաւ ու փառք ապահովելու։

Բաժանման առաջնորդող քաղաքականութեան հերոսը եղաւ Վալտէք Ռուսօ, Կամպէթթայի անմիջական աշակերտը, որ ներշնչուած էր մեծ վարպետին վարդապետութիւններէն, եւ տոգորուած անոր լայնախոհ ու հեռատես հայեցուածքներէն։ Թէեւ ծերունի Մ. Քոնպի վիճակեցաւ տեսնել Կրօնական Միաբանութեանց Օրէնքին հանդուցեալ հիմնադրին ակնկալութեան պակասը, բայց պէտք է գիտնալ թէ Եկեղեցիին ու Պետութեան յարաբերութիւնները բոլորովին յեղաշրջուեցան, ա՛յն օրէն որ Վալտէք Ռուսօ բացարձակ օրէնք կը դնէր՝ առանց կառավարական արտօնագրին ու վերատեսչութեան ո և է Հաստատութիւն չբանալ։ Կամպէթթա կողմը ուզածին պէս կը վարէր Ֆրանսայի պետականութեան ամենաաւար մասը, իր գաղափարները կը դրոշմէր անոր մանկական փափուկ և իւրացնող միտքերուն վրայ։ Բայլ առ քայլ յառաջդիմութեան բնական հետեւանքը նախ Միաբանութեանց օրէնքին քննարկումը պէտք էր ըլլար, և ապա՝ Քոնպի բաժանման օրինագծին ներկայ հանգամանքը։ Կամպէթթայէն մինչեւ Վալտէք Ռուսոյի վարչութիւնը բաւական ժամանակ անցած էր, բայց միտքերուն պատրաստուած ըլլալովը Վալտէք Ռուսոյէն մինչեւ Քոնպ միջոցը չատ կարճ տեւեց, և հիմա ամէն հանգամանքներ նպաստաւոր են սա՛ գաղափարին թէ Քոնքորային պէտք չկայ այլեւս, և Պետութիւնը այսուհետեւ ի վիճակի պէտք չէ ըլլայ պարտաւորիլ օրէնքի մը համակերպիլ, իր ներքին գործերը վարելու համար Անդրանիկ Վարչութեան մը՝ ա՛յն է Վատիկանի ծիրանաւոր պաշտօնատարներուն համահաճութեան հետ գործ ունենալ։

Վատիկան իր տարաքներով փութացաւ անկասուիլ, և ինքնին անտրամաբանական կարգադրութիւն մը չեղեալ համարելու համար կարծես ինքալ գործակցեցաւ Ֆրանսայի պետական անձնաւորութեանց հետ։ Նաթոլէոն իր վերակազմութեան մեծ ծրագրին յաջողութեան համար Քոնքորատային չատ աւելի տարօրինակ կարգադրութիւններու տակ ստորագրած էր։ Քոնքորատայի պէս կրօնական փափուկ դաշինք մը պայմանաւորող կողմերուն խղճամիտ և խոհական վերաբերումին պէտք ունէր։ Վատիկան աւելի իր կամքին ու հակամիտութիւններուն համեմատ չարժեցաւ, և ահա արդիւնքը այսօր կը տեսնուի այդ կրօնական միակողմանի քաղաքականութեան։ Մ. Քոնպ կ'ապրեցուցանէր օր Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին բեմէն թէ այլ եւս իրաւախոհութիւն անկարելի է Վատիկանի հետ։ Իրաւ յայտարարող Ֆրանսական վարչութիւնները մին միւսէն աւելի Վատիկանի հետ հաշտարար երթալու կողմը բռնեցին, բայց ի զուր։ Վատիկան իր գիտցածէն մազի չափ չչեղեցաւ, և հետեւաբար, ըսաւ, անկարելի է Քոնքորատային պահպանումը։ Ոմանք Ժողովին մէջ Քոնքորատան բարեփոխելու մտքով խօսեցան։ Քոնպ ընդդիմացաւ, յայտարարելով թէ կղերին հետ նոր դաշինքի մը մտնելու առաջարկութիւնը ապագայի մասին նո՛յն մտահոգութիւնները կրնայ առաջ բերել Ֆրանսայի համար։ Հին Դպրոցին պատկանող Ֆրանսացի երեսփոխաններ պատմական աւանդութիւններու, և կղերին միջոցաւ Ծ. Արեւելքի մէջ Ֆրանսայի ունեցած ազդեցութեան խօսքը ըրին դարձեալ։ Մ. Քոնպ այդ աւանդութիւնները ու այդ ազդեցութիւնը մէկ ջուրով լուաց, ըսելով թէ Ֆրանսայի ներքին նիւթական ու բարոյական ոյժն է որ իր ձայնը կրնայ ազդեցիկ ընել հո՛ն ուր կը կարծուի թէ կղերն է որ կը գործէ։ Ֆրանսական Բանակն ու Նաւատորմը Ծ. Արեւելքի ամէն կողմերը կրնան պահպանել ընծայել Ֆրանսական անունը և Ֆրանսական քաղաքացիութիւնը։ Ընդհակառակն կաթոլիկ միսիոնարներուն կամ կղերին իրենց գացած տեղերը իրենց պաշտօնէն դուրս գործի խառնուելուն հետեւանքով, Ֆրանսական կառավարութիւնը անհարկի միջամտութիւններ ընելու կը պարտաւորուի, ինչպէս փորձերը ցոյց տուին ասկէց առաջ։ Զինական խնդիրներուն ժամանակ։ Ֆրանսա իր պատկանելի հպատակներուն ու հաստատութիւններուն շահերը կրնայ պաշտպանել առանց կղերին գործակցութեան, մանաւանդ որ կաթոլիկ կղերը իր աւանդական հին կանոններէն չի չեղեր, և հիմա ա՛յդ կանոնները չեն կրնար գործել ու երկրին ազդեցութիւնը պահպանել, ինչպէս որ կը պնդէն հին Դպրոցին պաշտպան երեսփոխանները։

Կաթոլիկութեան մէջ անած կղերը գործելու անանկ մեթոտներ ունի որոնք տարօրինակ կը թուին այդ չրջանակէն դուրս ապրողներուն համար։ Դիտողութիւն չեն ընդունիր, յանձնապատասխան կ'ըլլան, իրենց կրօնական ոգիէն դուրս իրենց վրայ չինված գործերով կը զբաղին, տարապայման կարեւորութիւն կը տան արտաքնայարդար ձեւերու և երեւոյթները փրկելու համար ամէն միջոց կը գործածեն։

Կարելի չէ հանդուրժել կղերին այս ինքնամոլիկ կամէութիւններուն և քմահաճ արարքին։ Նոր միտքը չկրնար համակերպիլ իրաց այս վիճակին, ըսաւ Մ. Քոնպ։

Ան ինչ ծանրակշիռ յայտարարութիւն էր որ Վարչապետը ըրաւ Ժողովին մէջ թէ Լէոն Պապին օրով գանգատներ յայտնուեցան եպիսկոպոսի մը կարժէքեան գեղանի կրօնաւորուհիի մը կամ մայրապետի մը հետ ունեցած գաղտնի յարաբերութիւններուն վրայ, և Պապը սպունգով լուաց ու կրեստրութիւն անգամ չտուաւ։ Ունկնդիրներու բեմին մէջ գտնուող Ֆրանսուհիներն իսկ թեթեւ տարսուտ մը զգացին իրենց երակներուն մէջ, ինչպէս դիտել տուաւ Պոտոր տ'Ասն։ Կղերը այսպէս իր անդամներէն մէկուն դէմ յայտնուած գանգատին ականջ չի կախեր, չի պատժեր զայն, կը թոյլատրուի որ հրապարակաւ կամ գաղտագաղտի գործուած կղերական գայթակղութիւնները անպատիժ մնան, և հաւատացեալ քրիստոնեաները պարտաւորուին դարձեալ պատկառանք ունենալ յանցապարտ կղերականին հանդէպ։

Հիմա խնդիրը այս տեղուանքը հասած է Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ Քոնքորտայի մասին։

Քոնպի Վարչութեան տրուած վրատաութեան ստուար քուէները գրեթէ տարակոյս չեն թողուր որ եկած հասած է Ժամը Եկեղեցիին ու Պետութեան բաժանման։ Ֆրանսայի Կղերին մէջ կայ ստուար մեծամասնութիւն մը՝ որ պատրաստ է իսկոյն համակերպելու այս պարկեշտ տնօրինութեան, և ինչպէս կրօնական միաբանութեանց արտօնագրի խնդիրը կարծուածէն չա՛ս աւելի բարեկարգութեամբ ու համակերպութեամբ կարգադրուեցաւ, տարրիներէ ի վեր ենթադրուած անպատուոյն ալ պիտի կատարուի չա՛ս նըպաստաւոր և խաղաղիկ պայմաններու մէջ, մանաւանդ հիմակ որ Ֆրանսա, երրպական միւս Տէրութեանց հետ, իր անմիջական ուշադրութեան առարկայ ունի Ծ. Արեւելեան Պատերազմը և անոր Միջազգային արդիւնքները, և Վարչապետ Մ. Քոնպ պիտի կրնայ առանց մեծ ու ցաւագին դժուարութեան՝ հաստատուած պատուղ մը վար ձգել ծառէն։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ԵՒ ԿԵՂՐ. ՁԱՓԹԱՓԱՆԻՆ ՄԷՋ

Երէկ ժամը 2½ին Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին Խնամակալութեան ատենապետ Յակոբ էֆ. Էսատեան և ատենադպիր Յովհաննէս էֆ. Մուրատեան Երուսաղէմացւոյն երթալով Ն. Ս. Օծութիւնը առաջնորդեցին Ղալաթիա։

Խնամակալութեան կողմէ յատկապէս ղրկուած չքեղ լանտօին մէջ բազմեցաւ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը, իր քով ունենալով Տ. Երէցեան Սրբազանը և դէմը՝ Յակոբ էֆ. Էսատեանը։

Բ. կառքին մէջ կը գտնուէին Տ. Կարապետ Ծ. վրդ. Տէր-Կարապետեան, Տ. Ներսէս Ծ. վրդ. Խապաեան և Մանուկ Սարկաւագ։

Գ. կառքին մէջ Տ. Մկրտիչ քհն. Զէրապեան և Յովհաննէս էֆ. Մուրատեան։

Ճամբուն ամբողջ ուղղութեամբը, իւրաքանչիւր պատկանոցի առջեւ, զինուորական բարեւներ կը տրուէին Ն. Ս. Օծութեան։

Կաթողիկոսական թափորը երբ եկեղեցիին դրանը առջեւ հասաւ, տաճարին զանգակները սկսան հնչել։

Ամբողջ եկեղեցին իր քովընտի տաճարներով լեցուած էր նմանը չատ քիչ անգամ տեսնուած ուխտաւորներու բազմութիւնով մը։ Բարեպաշտ ժողովուրդէն չատեր, չկրնալով տաճարին մէջ տեղ գտնել, բակը խնուած էին, որ մարդկային հեղեղներով ծողոցած էր։

Աննկարագրելի էր եկեղեցին ներկայ գտնուողներուն խանդավառութիւնը այն պահուն, երբ Ն. Ս. Օծութիւնը ժամանեց։

Տաճարին արտաքին դռնէն թաղին քարոզիչ Տ. Բարգէն Ծ. վրդ. Կիւլէսէրեան, Տ. Ներսէս Ծ. Վ. Դանիէլեան, Տ. Սղոնիկ վրդ. Պապեան, վեղար ի գլուխ, և Ղալաթիոյ քահանայից դասը զգեստաւորուած, բուրվառակիր սարկաւագներ, սաղաւարտ ի գլուխ և մարքաղաղքիս բոլոր թաղերէն հաւաքուած բազմաթիւ դպիրներ ծանրագին չապիկներ հագած, խաչալեմներով և մոմերով Ն. Ս. Օծութիւնը «Հրաշափառ»ով առաջնորդեցին Տաճար, որ Խնամակալութեան մասնաւոր խնամքով շքեղապէս լուսազարդուած և զարդարուած էր։

Թափորին անցքին պահուն թանկագին գորգեր փռուած էին արտաքին դուռնէն մինչեւ Տաճարին ներսը, որոնց վրայէն անցաւ Ս. Կաթողիկոսը, ժողովուրդին խանդավառ և հաւատալիր արտայայտութիւններուն մէջ։

Ն. Ս. Օծութիւնը ինչպէս միշտ, վեղար ու պնակէ կը կրէր և վրան առած էր իր մուխ քարչկնի փիլոնը։

Երբ Տաճարէն ներս մտաւ, անմիջապէս ոսկեհուռ չուրջառ մը ասին Ն. Ս. Օծութեան, որ Տ. Երէցեան Սրբազանի հետ «Ուրախ եղէ» սաղմոսերգութիւնը արտասանելէ ետք, բազմեցաւ Կաթողիկոսական ոսկեքանդակ ու փառայեղ աթոռը։

Պատարագիչն էր Ղալաթիոյ ատենադպիրը Տ. Մեսրոպ Ա. քհն. Տէր-Մեսրոպեան։ Կ'սպասաւորէին Գրնալրի Տ. Վահան քհն. Այեանն և Տ. Դարեգին քհն. Ղալաթիոյ։

Ճաշու Գրքէն ետքը, զոր կարդաց Տ. Եղնիկ Ծ. վրդ. Պապեան, Ն. Ս. Օծութիւնը վարդապետներու և քահանաներու առաջնորդութեամբ բեմէն ոսկեհիւս դրուագներով բանուած գեղակերտ աթոռի մը առջեւ կանգնուն և խօսեցաւ հետեւեալ քարոզը։

ՔԱՐՈԶ

«Այս եկեղեցին որ կառուցուած է յանուն Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի, ամէնէն հնագոյնն է Պոլսոյ Հայ եկեղեցիներուն։ Լուսաւորիչ ասանդրոյս երկար տարիներ Աշխարհի խոր վիրապին մէջ մնալով երկնից ու ծնաւ ազգը ի Քրիստոնէութիւն։ Այս պատճառաւ է որ Ս. Լուսաւորիչ մեր բոլոր ընտանեկան ցաւերուն ցաւակից և բոլոր հոգեկան վիշտերուն վշտակից է իբրեւ հոգեւոր հայր մեզի, Քրիստոնեաներս։ Բայց Եկեղեցին մեծ է քան զնուաւորիչ, որովհետեւ այն է որ մեզի և բոլոր մարդկութեան հոգիներուն Փրկիչը եղաւ, և որուն անունով ամէն հինգշաբթի, Պոլսոյ թաղերէն հոս կուգան իրենց ուխտերը ընել ամէն ճշմարիտ հաւատացեալներ։ Ինչպէս դուք, այսօր ես ալ եկած եմ հոս իմ ուխտս, իմ խնդիրքս մատուցանելու Ամենաբարի՛ին։

«Ի՞նչ է սակայն Ուխտը։

«Յակոբ Նահապետի Պատմութենէն գիտենք թէ Ուխտը պարզ դաշնադրութիւն մըն է Աստուծոյ հետ։ Երբ Յակոբ Նահապետ ընտանեկան կռիւի մը առիթով Բանան կը փախչէր, Խառանու անապատին մէջ գլխուն տակը բարձի տեղ քար մը դրաւ ու քնացաւ։ Յակոբ ի տեսչեան կը տեսնէր սանդուխ մը, երկրիս վրայէն մինչեւ երկինք բարձրացած, որուն վրայէն հրեշտակներ կ'ելնէին, կ'իջնէին և որուն գագաթը նստած էր Արրահամու և Իսահակի Աստուածը։ Յակոբ զարի հարաւ զարթնցաւ, արթնցաւ և ըսաւ. «Այս տեղը Տիրոջ տունն է» և արձան մը կանգնելով, իւղով օծեց և Աստուծոյ ուխտ ըրաւ սապէս. «Աստուած իմ, ըսաւ, եթէ Դուն ամբողջ կեանքիս մէջ ինծի հետ ըլլաս, ինծի միշտ ընկերանաս, հացնելու հագուստ և ուտելու հաց տաս, ես կը խոստանամ իմ բոլոր ունեցածներուս տասանորդը քեզի նուիրել»։ Նահապետին ուխտը, դաշնադրութեան ամէնէն համեստագոյնը և Աստուածահաճն է։

«Յակոբ կ'ըսէ միայն. «Տուր ինձ, Աստուած, ուտելու չափ հաց և այնքան հագուստ որ մերկութիւնս ծածկուի»։ Եւ արդարեւ Աստուած Յակոբի այդ ուխտը պահեց, որով Յակոբ տէր եղաւ հօտերու, հայր եղաւ բազմանդամ ընտանիքի մը և ողջ առողջ իր երկիրը դարձաւ։

«Ահա ուխտը, ահա դաշնադրութիւնը Աստուծոյ հետ։

«Նմանօրինակ ուխտ մը կայ նաեւ Ս. Գրքին մէջ։ Սողոմոն կ'ըսէ. «Աստուած իմ, երկու բան կ'ուզեմ, որքան կենդանի եմ, չնորհքը անպակաս ըրէ վրայէս ու իմ չրթունքներէս դատարկ խօսքեր մի հաներ։ Մի՛ տար հարստութիւն, որպէսզի չըլլայ թէ հարբանամ և սուտ խօսիմ, աղքատանամ ու գողութիւն ընեմ»։ Ասկէ կը հետեւի թէ ընչաքաղցութիւնը վատագ մըն է, սատխսատութեան, խաբեբայութեան առաջնորդող, իսկ դժգոհ աղքատութիւնը իր հաւէն կը բերէ գողութիւն։ Ու այս կը ցոյցնէ թէ կեանքի երկու վիճակները սերտ կապ մը ունին այդ երկու վտանգներուն հետ։ Եւ իրօք, եթէ հարստութիւնը իր ընչից օրինաւոր աւագագասէրը լեցուցանէ և իր հարստութիւնը Աստուածահաճոյ գործերու չյատկացնէ, այդ հարստութիւնէն է որ ահա կը բղխի սատխսատութիւն։ Եւ այն աղքատները որոնք իրենց վիճակէն միշտ կը դժգոհին, և չեն համակերպիր Աստուածային անօրինութեան, անանք գող կ'ըլլան։

«Անոնք որ իբր կռապաշտ կ'աղօթեն ու կը խնդրեն, անանք չեն հաւատար թէ իրենց երկնաւոր հայրը գիտէ այն բոլոր պէտքերը որ իրենց մարմնաւոր կեանքին անհրաժեշտ են, չեն հաւատար թէ երկնից թռչունները որոնք ոչ կը ցանեն և ոչ կը հնձեն դարձեալ երկնաւոր հայրն է որ կը հոգայ և վարի չուչանը որ ոչ կը նիւթէ և ոչ կը գործէ, դարձեալ գեղեցիկ կերպով պճնուած է։

«Հաւատացեալ ժողովուրդ, որչափ անհամեմատօրէն գերազանց ենք մենք քան զթռչունս երկնից և քան զխոտս։ Աստուած, մեր երկնաւոր հայրը որ կը կերակրէ այս թռչունները, որքան աւելի գուրգուրանքով կը հոգայ, կը խնամէ մեզի, կը հագուեցնէ և մեր ամէն պէտքերուն գոհացում կուտայ։ Ուստի յայտնի եղաւ թէ կուտա, ըսաւ լրջութեամբ, աղքատ ըլլալը ամօթ է, երէկ օրական ապրուստիս վրայ կը խորհէի այսօր գրպանս մէկ քանի դահեկան ունիմ, ասոր համար դատապարտե՞լ կ'ուզէք զիս։

—Դատապարտե՛լ գոչեց Կռէկուառ, ընդհակառակն կը չնորհաւորեմ, ինչո՞ւ դատապարտեմ, ե՞րբ տեսնուած է որ դրամագլուխի տէր անձ մը դատապարտէ իր ընկերը որ աչքբացութեամբ մեծկակ գումար մը կը չահի ընկերութեան հաշուոյն։ Այնչափ անխելք մի կարծէք զիս զձեզ դատապարտել մաքէս չանցնիր, մինակ արդար չահաբաժինս կը պահանջեմ այս չահաւէտ վաստակէն որ իմ դրամագլուխս արդիւնաւորուեցաւ։

—Շատ լաւ, ըսաւ ամէնքը թող ձերը ըլլայ, եղբայր չե՞նք, իմ բարօրութիւնս ալ քուկդ չի՞ սեպուիր։

Կռէկուառ գիտէր որ Բօլ նեղ կացութեան մէջ էր և գայթակղութիւն մը չյարուցանելու համար այսչափ հաշտարար լեզու կը գործածէր, ուստի չարունակելով իր անողոք երդիծանքը։

— Շնորհակալ եմ ձեր համակրանքն ոգիէն Պօղոս էֆէնտի Սաղաթիէլեան, ըսաւ, ես ապօրինի գործերէն չեմ ախորժիր, իբրեւ վաճառական կ'ուզեմ որ հաչիւով ըլլայ ամէն բան, նոյն իսկ Պ. Սաղաթիէլի կողոպուտն ալ կ'ուզեմ որ հաչիւով բաժնենք, արդ ձեր եղբայրը ըլլալէ առաջ կը պահանջեմ որ հաչիւը տաք ձեր գործունէութեանը թէ ո՞ւր մնաց Լիւքսէնպուրկի հիւրանոցին գեղանի յանախորդին գործը, ի՞նչպէս համաձայնեցաք Պ. Հրաչեայ Դանաբաչի հետ, ի՞նչպէս ծուղակը պիտի ձգէք Պ. Սիմոն Պարգեւեանը, ասոնց ամէնքը իրարու հետ մեծ առընչութիւն ունին և ինձ պէտք կը թուի որ Պ. Սաղաթիէլ ալ ո՛չ նուազ գործունեայ է սանկ դարձուածքներ սարքելու մասին։

— Սխալ հասցէի եկած է՛ք, պարո՛ն, չեչեց կեղծ Հրաչեայ զսպուած կատաղութեամբ մը, ո՛չ մենք բժիշկ ենք, ո՛չ ալ այս տեղը ուղղային հիւանդութիւններու դարմանատուն է։

— Շատ հաւատարիմ էք եղեր ձեր պետին պարո՛ն, ըսաւ Կռէկուառ, ուրախ եմ տեսնելով որ այսչափ ուժգնութեամբ կը պաշտպանէք Պ. Սաղաթիէլը, սանկ առաւ փախաւական գործերու մէջ անհրաժեշտ եղածը գաղտնապահութիւնն ու հաւատարմութիւնն է։

Դանաբաչ (կամ Էլմոնեան) որ կատաղութեան ծայր ասիճանին հասած էր, անմիջապէս խոյացաւ Կռէկուառի վրայ և երբ զայն ապտակահարելու համար ձեռքը կը վերցնէր, Բօլ անմիջապէս արգիլելով.

— Ի՞նչ կ'ընէք Պ. Հրաչեայ, ի՞նչ կ'ընէք գոչեց։

— Ասանկ լիրբ անմտութիւններուն այս կերպով միայն կարելի է խօսք հասկցնել, Պօռաց էլմոնեան։

Կռէկուառ փոխանակ զգածուելու, պաղ արհամարհանքով մը չարունակելով երգիծանքը,

—Ասոր չհաւնեցայ, ըսաւ, դուք որ Պ. Սաղաթիէլի աջ բազուկը կը սեպուիք, պէ՞տք է որ ասանկ դիւրագրգիռ ըլլաք և ինծի պէս ձեր նոր բարեկամին նախկին բարեկամը ապտակահարելու չափ առաջ երթաք։ Ձեզի պէս լուրջ գործով պարապողներ պէտք է մինակ իրենց նպատակին հետապնդեն, քնաւ ուշադրութիւն պէտք չէ դարձնեն ուրիշներու խօսքերուն ու հասարակաց գաղտասանին։ ամենուն յարուցանելէ մանաւանդ՝ բոլորովին պէտք է զգուշանան, որովհետեւ ամենուն ոտիկանութիւն կը հրաւիրէ և ոտիկանութեան ետեւէն ալ բանը կուգայ, ինչ որ հաճելի բնակարան մը չի կրնար նկատուիլ ձեզի պէս փափկակեացներու համար։

(Շարունակելի)

մեր ուխտերը և աղօթքները պիտի ըլլան հոգեւոր, և ինչպէս քրիստոնէութիւնը կը պատուիրէ, պէտք է Աստուծոյ արքայութիւնը և արդարութիւնը խնդրենք։ Աստուծոյ արքայութիւնը խնդրել կը նշանակէ ըղձալ որ, Քրիստոս ի մեզ բնակի, ըղձալ և փափաքիլ կեանքի մը որ Քրիստոսինը ըլլայ, գթած և ողորմած ըլլայ։ Իսկ Աստուծոյ արդարութիւնը խնդրել կը նշանակէ անոր պէս արդար ըլլալ մեր նիստ ու կացին մէջ, մեր գործերուն մէջ, արդար իրարու քաղաքացի և իրարու հպատակ։ Եւ երբ Աստուծոյ արքայութիւնը և արդարութիւնը կը խնդրենք, այն ատեն ապահով կ'ըլլանք թէ մեզ չը պակսիր ոչ է պէտք։ Դուրսէ ալ կ'ըսէ թէ աշխարհիս մէջ չը տեսայ արդար մը որ նախատուած և արհամարհած ըլլայ և չտեսայ որ անոր որդին աղքատանայ և մուրայ։ Ուրեմն խնդրենք երկնից արքայութիւն և արդարութիւն, որպէսզի արժանի ըլլանք այն կոչման զոր Պօղոս կ'ուղղէր Թեսաղոնիկէցիներուն։ Այս պայմաններով Աստուած կը լսէ մեր հոգեւոր ուխտերը և կը կատարէ զանոնք։ Եթէ ոչ՝ մեր գործերը երեսի վրայ ձգելով, ոչ թէ մէկ օր, այլ ամէն օր ուխտի վաղենք և կռապաշտական խնդրուածքներով կատարենք մեր ուխտը, այն ատեն, ինչպէս ըսի, Աստուած չի լսեր զանոնք և այդ ուխտերը դատակնիք, ամօթ և նախատինք կ'ըլլան մեզի։ Արդէն Աւետարանն ալ կ'ըսէ «մի հոգաք վասն վաղուն, թէ զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք»։ ասիկա ըսել չէ սակայն թէ ծոյլ և դատարկապորտ ըլլալ պէտք է։ Այս երկու մոլութիւնները կրնան նոյն իսկ ժողովուրդ մը փճացնել։ Ասանք այնպիսի մայրեր են որոց ծնունդը մեղքո առաջ կը բերէ։ Աչխատինք որպէսզի արժանանք Աստուծոյին օրհնութեան։ Պօղոս կ'ըսէ. այն ձեռքը որ չը գործէր անէծք մըն իր անձին, իր ընտանիքին և մարդկութեան։

«Աղօթենք ամէնքս որ Աստուած մեր մէջ քրիստոնէութիւնը վառ պահէ։ հաւատքը կենդանի ու տաք պահէ։ Որպէսզի մեր այդ կեանքով արժանի ըլլանք արքայութեան։ Բարեմաղթենք որ Աստուած մեր ամէն հոգեւոր ուխտերը լսէ և կատարէ, ու անմահ Սուրբ պատարագի միջնորդութեամբ պահէ պահպանէ մեզ, և անխախտ պահէ Հայ եկեղեցին իր ծէսերուն և իր նուիրական աւանդութիւններուն մէջ։»

Բարեշէն վերջ Ն. Ս. Օծութիւնը առաջնորդուեցաւ իր աթոռը, ուր մնաց մինչեւ եկեղեցիին աւարտումը։

Ցիշատակութեան պահուն Ամենայն Հայոց Հայրապետէն եաք յիշուեցաւ Ն. Ս. Օծութեան անունը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Եկեղեցիին աւարտումէն եաքը Ս. Կաթողիկոսը եկեղեցական թափօրով առաջնորդուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։

Մայրաքաղաքիս ամէն կողմերէն հաւաքուած երկսեռ խուռն բազմութիւնը բակին մէջ խռնուած Ս. Աջը կը համբուրէր Ն. Ս. Օծութեան, որ հազիւ կրնար անցնիլ այս սեղմ համախումբէն։

Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, ծանրագին գորգերով զարդարուած էր, եւ կրկնակ պատուանդանի մը վրայ դրուած էր ոսկեհուռ աթոռ մը որուն վրայ բազմեցաւ Ն. Ս. Օծութիւն իր շուրջը ունենալով եկեղեցական դասը, Ղալաթիոյ Խնամակալութիւնը և Կեդր. Վարժարանի ուսուցչական խումբը։

Կեդր. Վարժարանի և Նախակրթարանի բոլոր սաները սրահին մէջ դէմ դիմաց չարուած դասեղաններու առջեւ կանգնած ընդունեցին Ն. Ս. Օծութիւնը։

Կեդր. Վարժարանի աշակերտներուն կողմէ Պ. Գալուստ Գալուստեան կարդաց հետեւեալ ուղերձը։

«Վեհաշնորհ Ս. Հայրապետ,

«Ազգ. Կեդրոնական վարժարանի սանունքս կուգանք խորին ակնածանօք ողջունել Ձեր շնորհաբեր այցելութիւնը մեր կրթական յարկին և այս առթիւ կը փութանք մեր շնորհապարտ զգացումներուն հաւատիքը մատուցանել Ձեր Ս. Օծութեան։ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի հինաւուրց եկեղեցւոյ հովանւոյն տակ հաստատուած այս վարժարանը, որ իր հիմնարկութեան օրէն ի վեր յառաջադէմ կ'ընթանայ շնորհիւ մեր Ուսումնասէր Վեհապետին Օգոստափառ Սուլթան Ապտիւլ-Համիտ Խան Բ.ի, մեծ ուրախութեամբ կ'արձանագրէ այսօր իր տարեգրութեանց մէջ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Հովուապետիդ օրհնութենաբեր այցելութիւնը՝ ինքնին մշտատեւ քաջալերութիւն մը համօրէն աշակերտաց համար։

«Երախտագէտ ոգւով և որդիական սիրով քաղցր է մեզ, Սրբազան Հայրապետ, մատչիլ ի համբոյր Ձեր Օծեալ Աջոյն և Ձեր Հայրապետական օրհնութիւնը հայցել մեր ամենօրեայ աշխատասիրութեան վրայ»։

Այս ուղերձը որ քառթնէ փայլուն թուղթի վրայ զարդանկարներով գեղագրած էր Թտեթաճեան էֆ. ընթերցումէն վերջ մասուցուեցաւ Ն. Ս. Օծութեան։

Ուղերձէն եաք, բոլոր աշակերտները ծնրադիր Ն. Ս. Օծութեան Աջը համբուրեցին կարգաւ։

Յետոյ Ս. Կաթողիկոսը խօսք առնելով ըսաւ.

«Ձեր դպրոցին բարի համբաւը լսած եմ։ Դուք որ Լուսաւորչի պէս հոր մը հովանիին տակ կ'ապրիք, և կը վայելէք ձեր վրայ գուրգուրացող Խնամակալութեան մը հոգածութիւնը, վստահ եմ որ Լուսաւորչի օրհնութիւններովը կը մնանիք և կը պատրաստուիք բարի յաջողները ըլլալ ձեր նախահայրերուն, և վստահ եմ որ բարի քաղաքացիներ պիտի ըլլաք և պիտի օրհնէք զանոնք որ ձեր յառաջդիմութեան միջոցը կը հանդիսանան։ Աստուած օրհնէ Ձեզ»։

Ն. Ս. Օծութիւնը յետոյ Պահպանիչով մը փակեց այս ընդունելութիւնը և առաջնորդուեցաւ յարակից Ժողովարանը ուր սարքուած էր սեղանը։

ՍԵՂԱՆԸ

Սեղանին կը նախագահէր Ն. Ս. Օծութիւնը իր աջ կողմը ունենալով Տ. Երէցեան Սրբազանը ու ձախ կողմը Ղալաթիոյ անկլիքան Մէմարիը։ եկեղեցիին աղօթասաց Հայր Սվէպին։ Ներկայ էին Նոյնպէս Տ. Կարապետ Ծ. վրդ Տէր Կարապետեան, Տ. Ներսէս Ծ. վրդ. Դանիէլեան, Տ. Եղնիկ վրդ. Պապաեան, Տ. Ներսէս Ծ. վրդ. Խաչատեան, Տ. Բարգէն Ծ. վրդ. Կիւլէսէրեան, Տ. Տէրայր Վ. Մարգարեան, և Խնամակալութեան ատենապետ Յակոբ Էսատեան և անդամներէն Հրանդ Աստաւուր, Յակոբ Յակոբոֆ, Մարգոս Հարէնց և Յովհաննէս Մուրատեան էֆէնտիները, Ստեփան էֆ. Կուրտիկեան, Գառնիկ էֆ. Բարուանակեան և. ևն.։

Սեղանը պատրաստուած էր Մկրտիչ էֆ. Թօքաթլեանի մասնաւոր ճաշակով ու Խնամակալները, որոնց անձնական ծախքովը սարքուած էր սեղանը, ամէն ճիգ թափած էին կարելի եղածին չափ օրուան հանդէսին վայելուչ արժանաւորութիւն մը ընծայելու համար անոր։

Ճաշացուցակն էր հետեւեալը։

Աղանդեր
Արգանակ
Բաթլիճան պէօրէյի
Մայեօնեզով լեվրեկ
Հորթի խորովոյ
Խորոված հաւ
Սալաս
Սավարին անուշեղեն
Միրգ

Սեղանին վրայ առաջին բաժակը առաջարկեց Ն. Ս. Օծութիւնը Վեհ. Սուլթանին կենաց, Որուն բարձր հովանիին տակ կեդր. Վարժարանը իր գոյութիւնը կը պահէ և բազմաթիւ Հայ զաւակներ իրենց երկրորդական ուսումը կ'ստանան հոնկէ։

Ն. Ս. Օծութեան այս բաժակաճառը խանդավառ ընդունելութեան արժանացաւ և բոլոր ներկաները յանկարծ «Կեցցէ Վեհ. Սուլթանը» գոչեցին։

Բ. բաժակաճառը արտասանեց Յակոբ էֆ. Էսատեան, որ ըսաւ.

«Վեհաշնորհ Տէր,

«Ներեցէք որ յանուն կեդր. վարժարանի Խնամակալութեան փութամ առաջարկել այս գաւաթը Ձեր Ս. Օծութեան կենացը։ Այն շնորհաբեր այցելութիւնը, որով կը պատուէք այսօր այս կրթական հաստատութիւնը, երախտապարտ կ'ընէ զմեզ։ Կեդր. վարժարանը որ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին երկրորդական կրթութիւն կը ջամբէ ազգին զաւակներուն, գրեթէ քսան տարիէ ի վեր, առաջին անգամն է որ իր մէջ կ'ընդունի կաթողիկոսական այցելութիւն մը։ Կը յուսանք, Վեհաշնորհ Տէր, որ Ձեր Հայրապետական օրհնութիւնները աւելի արդիւնաւոր կ'ընեն Խնամակալութեան ջանքերը, ինչպէս նաեւ ուսուցչական մարմնոյն աշխատութիւնները ի զարգացումն Կեդրոնական վարժարանի և Նախակրթարանի հարիւրաւոր աշակերտաց, որոնց մեծ մասը ձրիաբար կրթութիւն կը ստանայ։

«Կը մաղթենք որ Կեդրոնականի նման հաստատութիւն մըն ալ կարենանք ունենալ Սոյ մայրավանքին մէջ։ Ձեր Ս. Օծութեան ներկայութիւնը Կիլիկիոյ Աթոռին վրայ ապահովութիւն մըն է թէ բարեսէր ազգայինք իրենց աջակցութիւնը պիտի փութացնեն տալ Ձեզ այս մասին, և թէ քիչ առնէն Սոյ մայրավանքն ալ պիտի ունենայ իր բարձրագոյն կրթական հաստատութիւնը։

«Ուրեմն կը խմենք այս գաւաթը մեծի Տանն Կիլիկիոյ Հայրապետիդ կենաց։»

Գ. Բաժակաճառը արտասանեց Տ. Երէցեան Սրբազան Ամենայն Հայոց Հայրապետին կենաց, որ եկեղեցական տեսակէտով համակիր գտնուած է միշտ Կիլիկիոյ Ս. Աթոռին։

Դ. Բաժակը առաջարկուեցաւ Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարքին կենաց որ Մայր Աթոռոյ և Կիլիկիոյ Ս. Աթոռին միութեան պատուոյ գիծն է նշած իր անկողմնակալութեամբ և բարւոք վարչութեամբ։

Ե. Բաժակաճառը արտասանեց ի դիմաց կեդր. վարժարանի Ուսուցչական խմբին թուրքերէնի առաջնակարգ ուսուցիչ Սահակեան էֆ. Կուրտիկեան, հետեւեալ գեղեցիկ ուղերձով.

«Բարեպէտ

Կաթողիկոս էֆէնտի հազրէթլերի,

«Սահեի ինանէթվանէի հազրէթի Փատիշահիտ թէէսիս իրիմիզ վէ օն սէքիզ սէնէտէն պէրի հիւսնի տէվամլանա մուաֆագզլեէթ հասլը օլմուշ օլան Մէտրէսէի սատագաթը՝ պու կիւն զիեարէթի մուհիպլի մէֆխարէթի բիւթպէթփէնահիլերիյլէ շէրէֆեապ օլմասը միւնասէպէթիյլէ հէյեթի թալիմիյէնին թաղիմաթ վէ հրսարեթը մինէթտարանէսինի Խաքիփայի ալիի էպի էճելլիւ էքրէմիլերինէ արզ էթմէք շէրէֆինին ահիզլերինէ նասիպ օլմասընան տօլայը քէնտիմի պախթիեար ատտելլերիմ։

«Բիւթպէթփէնահա,

«Իլթիֆաթը ճիհանէրէճաթը հազրէթի Շէհրիեարի ազամիյէ մազհէրիյէթլէ միմթազ վէ կիլիկիա Քիւրսիի բիեասէթի բուհանիյէսինէ սահէսազ օլան Զաթը ալիի միւֆիգանէլերինին՝ իպու զիեարէթի մէյմէնէթավերի ֆէզաիլ իքթինահիլերի՝ մէքթէպիմիզ հագզնտա տերքեար օլան թէվէճճիհաթը շէֆգաթ այաթը էպի էքրէմիլերի ասարը ճէմիլէօնինէն, վէ էվլատը միլլէթին չանը սատագաթինիանը թապիրիյէթէ մուվաֆֆագ սուրէթտէ հիւսնի թալիմ ու թէրպիէլերի խաստուտնտա միսէլլէմ օլան ամալը մէրդուպէի միւրչիանէլերի մէսարիր մէյքիւրէսինէն պալունմաղլա, հէյեթի թալիմիյէի վասէտարը մէսարը ու միպահաթ էյլէմիլ տիր։ Պինանէնլէյ, Մէտրէսէի սատագաթ մուալլիմինի պէնէլերի հրսիյեաթը թազիմաթը մինէթտարանէլերինի վասիթի ահիզանէմէ խաքիփայի ալիլերինէ արզ իլե քէսպի մէֆխարէթ էտէր վէ առայի պէրէ. քէթինիմայի փէտէրի էքրէմիլերինին հագարընտա պիտիրիդ պույրուլմասընը իսթիրսամա միւճասէրէթ էյլէրլէր։

«Բիւթպէթփէնահա,

«Էֆֆէտերը սաթիհաթուլ էնվարը թաճտարը ազամիլերի՝ էպնայի մէմլէքէթին պիլա թէֆրիգը հինս ու մէզհէպ հրսամէնի ֆիւեուզաթը իլմու քէմալաթ ուլմասը խուսուսընա մա'թուֆ օլան Շէհրիեարի ամիմիլ ինսան վէլիյեի նիյմէթի պիմինէթիմիզ Շէվգէթմէսապ էֆէնտիմիզ հազրէթլերինին տիլխանը մէքարիմ իքթինաը ճիհանպանիլերինէ իմթիսալէն՝ թէրվիճի մէարիֆ էմրինէ ըզնար վէ իյսար պույուրտուզունուզ իպու մէսարիի թէլվիզաթ վէ թէվէճճիհանթը քէմալաթփէրվերանէ՝ տահմա վիրտի զէպանը սատագաթպէյանդրմզը օլան տուայի մէֆրուզիլ էտայի հազրէթի Փատիշահինին անսամիմիլզաղպ ալէնէն տախի իֆասընա պիր վէսիլէի ճէմիլէ ըհզար էյլէմիտիր։

«Հէմմա ճէնապը Բապը ալէմին՝ Շէհրիյարը տայրին վէ Թաճտարը մէ'ալիզարին, վէլիյեի նի'մէթի ա'զամ վէ ազտէսիմիզ սէվկիլի Փատիշահընմզը Կազի Սուլթան Ապտիւլ-Համիտ Խանը Սանի էֆէնտիմիզ հազրէթլերինի սէրիրի չէվգէթմէսիրի Միւլուքանէլերինէ էպէնտիկին վէ Զաթը ալիի ըի թէֆթիֆնահիլերինի սահեի ինանէթվանէի Շահանէլերինէ նիճէ մուվաֆֆագզյեաթը խայրիյէյէ մազհէրիյէթլէ քեամպին էյլէսին. ամին»։

Այս բաժակաճառն ալ բուռն ծափահարութեամբ ընդունուեցաւ։

Զ. Բաժակաճառը արտասանեց թաղին քարոզիչ Տ. Բարգէն վրդ. որ ակնարկ մը նետելով եկեղեցական պատմութեան, ըսաւ թէ Ղալաթիոյ Ս. Լուս. Եկեղեցին Պօլսոյ եկեղեցիներու մէջ ամենահինն է և ասպնջականը եղած է պատրիարքներու և կաթողիկոսներու, և բաժակ առաջարկեց Ն. Ս. Օծութեան կենաց։

Ն. Ս. Օծութիւնը յետոյ բանիս սութիւնով մը իր գոհունակութիւնը և շնորհակալութիւնը յայտնելով Պատ. Խնամակալութեան, գովեց անոր թափած ջանքերն ու աշխատութիւնները որոնց շնորհիւ կեդր. Վարժարանը աստիճանաբար հասած է նախանձելի դիրքի մը։ Ս. Կաթողիկոսը գոհունակութիւն յայտնեց վարժարանին յառաջդիմութեան նկատմամբ ամէն կողմէ լսած դրուատիքներուն առթիւ և ըսաւ «Կը մաղթեմ որ այս Կեդրոնական Վարժարանը կեդրոնը ըլլայ Հայ մանկտւոյն զարգացմանը և ուղիղ դասաւորակութեանը։ Եւ յաւէտ կանգուն մնայ ան իբրեւ օրրանը լուսոյ և գիտութեան։ Գոնուած տեղս, մատենադարաններով և վարժարաններով շրջապատուած է, ինչ որ կը պարտինք մեր Օգոստափառ Հպատակասէր ու կրթասէր Վեհապետին, Որուն հովանիին տակ կը զարգանան մեր եկեղեցիներն ու դպրոցները։»

ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ճաշէն եաք Ն. Ս. Օծութիւնը առաջնորդուեցաւ Խորհրդարան, ուր պահ մը հանգիստ առնելէ եաք, իր հետեւորդներով այցելեց Կեդր. Վարժարանը։

Ս. Կաթողիկոսը կարգաւ այցելեց բոլոր դասարանները։ Քննեց աշակերտները, զանազան տեղեկութիւններ հարցուց դասաւանդութեանց եղանակին և առարկաներուն մասին։ Ինամակալները և ուսուցիչները իրենց բացատրութիւններով գոհացում տուին Ն. Ս. Օծութեան որ շատ գոհ մնաց վարժարանին կրթական վիճակէն, աշակերտներու պատասխաններէն և դասաւանդութեանց եղանակէն ու ծրագիրէն։ Յետոյ առաջնորդուեցաւ բնական գիտութեանց գործիքներու սենեակը։ Դիտեց ապակեփեղկին մէջի գործիքները և կենդանաբանական առարկաները։ Մէկ երկու զուարճալի փորձերու ականատես ըլլալէ եաք Ս. Կաթողիկոսը մտաւ քիմիական աշխատանոցը և անկից ամփիթատրոնը։ Հոն աչքէ անցուց աշակերտներուն գեղեցիկ նկարները, որոնցմով զարդարուած էին բոլոր պատերը։

Ամփիթատրոնէն ելաւ թէրասը, ուր կը գտնուին մարմնամարզական գործիքները։ Կեդր. Նախակրթարանին մանկապարտէզի սանիկները այս միջոցիս զբօսանքի ելած ըլլալով, «Բարի եկայք»ի սիրուն երգով մը ընդունեցին Ն. Ս. Օծութիւնը և արժանացան օրհնութիւններու։

Ս. Կաթողիկոսը, թէրասին ամէն կողմը շրջելով դիտեց Պոլսոյ համայնապատկերը, և տեսարանին գեղեցկութենէն գոհ մնաց։

Յետոյ անցաւ Նախակրթարանը և նոյնպէս քննեց աշակերտները։

Նախակրթարանի ճամբով Կիլիկիոյ Հայրապետը վերադարձաւ Խորհրդարան։ Հոս, մատենադարանը բացուեցաւ և Ս. Կաթողիկոսը իբր բանասէր և հետաքրքիր, աչքէ անցուց եկեղեցական հին ձեռագիրները, մագաղաթեայ աւետարանները, որոնց վրայ բացատրութիւններ կուտար Բարգէն վարդապետ։

Կեդր. Վարժարանի Խնամակալութիւնը, ուզելով անյիշատակ չի ձգել Կաթողիկոսական այս այցելութիւնը, Տ. Ներսէս Ծ. վրդ. Դանիէլեանի առաջարկին վրայ, սիրայօժար կերպով ընդունեց շարունակ երկու Կիլիկեցի անոք ուսանողներ պահել վարժարանին մէջ։ Այս ուսանողներուն ոչ միայն դպրոցական ծախքերը, այլ նաեւ զգեստն ու կերակուրը ինչպէս յարակից ծախքերը պիտի հոգացուին Խնամակալութեան անուանէն։

Ս. Կաթողիկոսը զգածուած Խնամակալութեան Կիլիկիոյ նկատմամբ ցոյց տուած այս բարեյօժարութենէն, կրկին և կրկին իր հայրապետական օրհնութիւնները տուաւ և պաշտօն յանձնեց Տ. Ներսէս Ծ. վրդ. Դանիէլեանի երկու արժանաւոր տղաք ընտրել Կիլիկիոյ թեմերէն։

Վերջին հիւրամեծարութիւններէն եաքը, Ն. Ս. Օծութիւն իջաւ բակ և Յովհ. Կոլոս Պատրիարքին վրայ հոգւոց մը ըսելէ եաք իր հետեւորդներով ժամը ցին մեկնեցաւ Ղալաթիայէն և դարձաւ Երուսաղէմատուն։

*** Երեկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ Ս. Կաթողիկոսին ներկայացաւ ծանօթ վաճառական Համբարձում էֆ. Թորոսեանի որդին Դէորդ էֆ. Թորոսեան և արժանացաւ Ն. Ս. Օծութեան օրհնութիւններուն։

ԲԱՄՊԱԿ
ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՆ Է՝ 5.44

ԹԱՏՐՈՆ

Այս շաբաթ գիշեր ժամը 8ին, Բանկալթի, Կիւլիսթան պաղչէսիի ձմեռնային թատրոնին մէջ, Մ. Մնակեան էֆէնտիի Օսմ. Տրամաթիք խումբին կողմէ մեծ պատրաստութիւններով պիտի ներկայացուի փայլուն մելոտրամ մը, որ մեծ յաջողութիւն գտած է Բարիզի մէջ, առաջին անգամ ըլլալով.

ԲԻԵՐ ՏԻՒ ՇԵՄԷՆ

Տուամ 7 արար

* * *

Կիրակի ցորեկ, ժամը 7½ին, Բերա Գոնգորտիայի թատրոնը, ի նպաստ մեծահռչակ դերասանապետ

Մ. ԷՖ. ՄՆԱԿԵԱՆԻ

ԲԱՐԻԶՈՒ ԱՂՔԱՏՆԵՐԸ

Տուամ 7 արար

Վստահ ենք թէ ամէն թատերասէր անձ իրեն պարտք պիտի համարէ երթալ ծափահարել մեծանուն արուեստագէտը իր ամէնէն յաջող դերին մէջ, ուր միշտ որոշընդոստ ծափեր կը խլէ։

Կարդալ Մահմուտ Փաշա, Խ. ՖԷՍԱՃԵԱՆ դեղարանի Զկան իւղի ծանուցումը Դ. երեսը։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սքանտարի Հոկտ. 24ի խմբագրականեն

Ռուսիոյ Պալթիկեան նաւատորմը նախնիր մը գործեց, որ անհաւատալի պիտի թուէր, եթէ դժբախտաբար ճշմարիտ չըլլար։ Ամբողջ Անգլիա այս առաւօտ ապշութեամբ և զայրոյթով կ'իմանայ թէ բրիտանական նաւերու մէջ խաղաղութեամբ իրենց բանին գործին նայող բրիտանացի հպատակներ, մեր սեփական ծովեզերքներուն մօտիկը, զարնուեր, սպանուեր, խեղդուած եղեր են ռուս մարտանաւերուն նաւաստիներուն կողմէ։ Խիստ դժուարէր պաղարիւնութեամբ խօսիլ այս նողկալի եղերերգութեան վրայ, և չենք զարմանար եթէ պահ մը յանցապարտներուն դէմ զգացուած սոսկալի կատաղութիւնը երկրորդական կ'ընէ զոհերուն մասին արժանաւոր արգահատանք։ Երէկ առաւօտ Տուվրի առջեւ և Հարաւային Ծովեզերքի միւս կէտերուն վրայ հանդիսատեսներ շարուած էին դիտելու ռուս զրահաւորներուն և յածանաւերուն թափորը, որ յամրաքար կ'իջնէր Զրանցն ի վար։ Այս հանդիսատեսները բնաւ չէին կասկածեր թէ գրեթէ միեւնոյն ժամանակ ուրիշ և աւելի մեկամաղձոտ տորմիլիկ մը իր ճամբան կ'երթար դէպի Հրմպրի բերանը, Հիւսիսային Ծովու ձիկնորսանաւերու տորմիղն էր, ռուսական ռումբերէն մաղուած, բազմաթիւ նաւաղներ վիրաւորուած, և երկու մեռեալներուն գլուխները կտրուած, շատեր սպանուած նոյն ծովասպասակային ռումբերէն։ Միջազգային ոճիր մըն է ասիկա։ Հըլի ձկնորսանաւերը ձկնարաններէն դուրս ուրբաթ գիշեր ցրուած էին Սբրրն Հէտէ երկու հարիւր մղոն հեռի, երբ ռուս նաւախումբը յանկարծ երեւցաւ անոնց մէջտեղ։ Օդը քիչ մը միգամած էր, բայց ա'նքան խիտ չէր, և քիչ մը հեռուէն իսկ կը տեսնուէին ծովուն վրայ եղած առարկաները, և ձկնորսները հետաքրքրութեամբ կը դիտէին բաց ծովուն վրայ շոգիի վրայ եղող մեծ Արմատան։ Ձկնորսները տեսան որ զինեալ նաւերուն մէկ հատուածը իրենց շատ մօտիկէն կ'անցնէր, և յետոյ ուրիշ մարտանաւերու խումբ մը։ Երկրորդ հատուածը իր լոյսերը գործածեց քանի մը վայրկեան, և յետոյ, անբացատրելի սարսափ և անաբեկում ձկնորսներուն, խոշոր ա'յդ մարտանաւերը կրակ բացին իրենց վրայ։ Առանց ռումբի անվնաս հրձգութիւն մը չէր։ Ռումբի տարափ մը անձրեւեց նաւակամուրջներուն վրայ, և կրակեց անպաշտպան նաւերուն կողերը, և այս անագորոյն ոճրագործութիւնը շարունակեց քանի վայրկեան։ Յետոյ առանց սպասելու և ստուգելու թէ ի՞նչ մնաց եղած էր, կամ գոնէ օգնութիւն հասցնելու, չարիքին հեղինակները խաղաղութեամբ անհետացան մութին մէջ։ Այս անհերելի յարձակման գործած աւերը ողբալի է պարզապէս։ Նաւամարտի մը ահաւոր և սարսռալի դէպքերը յանկարծ անձէն մարդոց վրայ կը փորձուին, ա'նպիսի մարդոց՝ որոնք քանի մը վայրկեան առաջ թերեւս երկրաչարժ մը միտքերնէն անցընէին, բայց ոչ երբէք ոճրագործում մը։ Դնդակն ու ռումբը ամխամակամածէն վար ու առագաստներէն ներս խուժեցին, մակոյկները խորտակեցին, և փոքրիկ շոգենաւերու կողերուն վրայ խոշոր ծակեր բացին։ Իրողութիւնը ա'նքան անիմաստ և աննպատակ է որ չենք կրնար ենթադրել թէ դիտում կայ։ Միակ հաւանական ենթադրութիւնը սա է թէ նողկալի և անարգ սխալ մը գործուած է, որ արդիւնք է ռուս մարտանաւերուն մէջ միշտ տիրող յանկարծական ահուսարափին։ Նաւերը խարոյկ վառեցին և կանուչ լոյսեր ցոլացուցին հակցնելու համար թէ իրենք ձուկ կ'որսան։ Բայց ոգէտ նաւաղները և չփոթած սպաները ծովուս այս լեզուն չեն հասկցեր։ Ով գիտէ թէ թերեւս Ռուսք թշնամական ցոյցեր չենթադրեցին ձկնորսանաւերուն այս այս տարական նշանները, կամ թէ իրենց ահաբեկումէն կարծեցին թէ ճառընական թորիիլանաձներ մինչեւ հիւսիսային ծովը մուտ գործեր են ողջունելու համար զիրենք։ Վերջապէս անբացատրելի և անիմանալի կը մնայ գործը, սա՛ ենթադրութիւնն իսկ կրնանք ընել թէ ռուս նաւաղները թերեւս գինով էին։ Ի՞նչպէս կարելի է ասանկ խոշոր մարտանաւեր յանձնել անփորձ ու անկարող սպաներու, որոնք կապոյտ լոյսի մը առջեւ իսկ իրենց գլուխը կը կորսնցնեն, և գրեթէ կէս ժամ կրակ կ'ընեն անզէն նաւերու վրայ։

Բայց երկար բարակ խորհրդածութեան ժամանակ չէ. ստիպողական գոհացում, ահա միայն։ Եթէ արտաքին գործոց Նախարարութիւնը կը վարանի, թո՛ղ ծովային գործոց Նախարարութիւնը գործէ։ Անգլիոյ Վեհ. Արքային Նաւատորմիղներու Հրամատարները իսկոյն պատուէր ստացան Ռուս Նաւախումբին հետքը չկորսնցնել և ամէն միջոց ձեռք առնել խաղաղիկ վաճառականութիւնը և նաւարկութիւնը պահպանելու համար ամէն տեսակ անիմաստ վնասակար աւերումներէ։ Ասիկա է հիմա բոլոր Անգլիացիներուն բաղձանքը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱՆԳԼԵՐՈՒՍ ՄԻՋԱԴԷՊՔ

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

ՌՈՒՍ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏՆԵՐՈՒՆ ՅԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՈՂՋ ՄՆԱՑՈՂ ԶԿՆՈՐՍՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՆԵՐԸ

Վիեննայի հոկտեմբեր 25ի թերթերեն.— Բոլոր հեռագիրները.

ԼՈՆՏՈՆ, 24 հոկտ. — Հըլի առջեւ գտնուած ձկնորսի շոգենաւերը բոլորովին քայքայուած են։ Ամէնէն աւելի շատ վնասուած շոգենաւը, Մարմայն, դրօշը կէս պարզած է ի նշան սգոյ։ Ռուսերուն յարձակման լուրը հրթիռի մը պէս տարածուեցաւ քաղաքին մէջ։ Նաւաստիները կը պատմէ թէ Նաւատորմը շաբաթ օր կէնքոքէքի 230 անգլիական մղոն հիւսիսային արեւելք կը գտնուէր փոթորիկ ծագած ըլլալով։ Ցանկարծ ժամը 1ին ռուս մարտանաւերուն կայմերը սկսան երեւնալ։ Երբ ձկնորսները սկսան դիտել մարտանաւերը, ասոնք իրենց ելեկտրական լոյսերը ուղղեցին անոնց վրայ։ Յետոյ մանր մարտանաւերը, այս սինքն թորփիլանաւերը, մօտեցան, իբր թէ միաբ ունենային նաւաղներ ղրկել ձկնորսանաւերուն մէջ։ Բայց այդպէս չըրին և ետ դարձան։ Եւ իսկոյն կրակը սկսաւ։ Քանի մը նաւեր զարնուեցան։ Միւնս ձկնորսանաւը գէշ մը ռմբակոծուեցաւ, բայց բարեբաղդաբար ջուրի գիծէն վար չէր վնասը։ Կրակը տեւեց 20 վայրկեան։ Ռուս մարտանաւերը այս գործողութենէն վերջ արագ արագ հեռացան։ Ձկնորսանաւ մը հրթիռներ արձակելով նշան ըրաւ թէ գէշ կացութեան մէջ կը գտնուի։ Ասիկա Քրէյն շոգենաւն էր որ սկսաւ ընկղմիլ։ Մեքենավարը կուրծքէն ծանրապէս վիրաւորուած էր և նաւաստի մը ձեռքը մարմնէն բաժնուած էր։ Նաւակամուրջին վրայ փռուած էին նաւապետին և նաւաստի մը դիակները։ Երկուքին ալ գլուխները թռած էին։ Դիակները փոխադրուեցան Մուլմայն շոգենաւը և վիրաւորները ուրիշ շոգենաւի մը մէջ առնուեցան։ Մարդապէս վիրաւորները ընդունուեցան ձկնորսանաւերու յատուկ հիւանդանոցին մէջ։ Հըլի մէջ նաւահանգիստին բոլոր մթերանոցները գոցուեցան, որովհետեւ բոլոր ժողովուրդը խուռն բազմութեամբ նաւահանգիստ խուժած էր։ Ռուսական մարտանաւերուն անունները դեռ հաստատուած չեն։ Հըլի մէջ զայրոյթը իր ծայր աստիճանին հասած է։ Ժողովուրդը կը յուսայ որ ռուսական մարտանաւերուն ճամբան պիտի կտրուի, դէպքին վրայ բացատրութիւն մը պահանջելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Հոկտ.— Թերթերուն գրածին նայելով, Վրեն շոգենաւը իր բոլոր նաւաստիներով ընկղմուեր է ռուսական մարտանաւերուն կրակէն։ Լոնտոնի թերթերէն մեծամասնութիւնը յայտնապէս կ'ըսեն թէ Ռուս կառավարութիւնը պէտք է անմիջապէս պատասխանատու բռնել այս քմահաճ գործողութեան համար։ Ըսողներ ալ կան թէ Ռուս կառավարութիւնը պատասխանատու չկրնար ըլլալ։ Կը պահանջեն որ իսկոյն պահանջուին ներողութիւն, դրամական հատուցում, յանցաւորներուն պատժուիլը, և բացարձակ խոստում թէ այսուհետեւ այսանկ բան մը պիտի չպատահի։ Դիտաւոր է որ դէպքէն վերջ ռուս մարտանաւերը շոգեպիդ հեռացեր են։ Ձկնորսները կը յայտարարեն թէ իրենք ա'նքան մօտիկն էին Ռուս մարտանաւերուն որ մինչեւ իսկ անոնց նաւաղներուն երեսները կը տեսնէին։ Ռուսք աղէկ մը քներ են թէ արդեօք նաւերուն մէջ են ձկնորսները։ Միջազգային օրէնքին համեմատ Վրեն իր լոյսերը վառեր է հակցնելու համար թէ իրենք անվնաս ձկնորսներ են։ Մինչեւ հիմա հիւանդանանուն մէջ գտնուած վիրաւորներուն թիւը 29ի կը հասնի։

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Հոկտ.— Ռուս դեսպանատան քարտուղարը Տէյլի Նիւզի

մէկ խմբագրին յայտարարեց թէ չարաքներէ ի վեր Ռուսերուն իմաց տրուած էր թէ Ճաբոնցիք Հիւսիսային ծովուն մէջ փոքրանք մը պիտի բերէին իրենց գլխուն։ Հետեւաբար ռուս սպաները հաւատացած ըլլալու են թէ այդ ձկնորս չոգենաւերը Թորփիլարձակ խաղալիկներ կը կրէին։

ԼՈՒՍԻՆ, 24 Հոկտ.—Լոնտոնի ռուս դեսպանը յայտարարեց Մարքեսի Թըղթակցին թէ անտարակոյս այս դէպքը Թիւրիմացութեան արդիւնքի պէսք է վերագրել։ Ռուսք ա՛յնպէս կարծած են թէ այդ նաւերը Ճաբոնցիներուն տարմադրութեան տակ գտնուած էին և թշնամական դիտաւորութիւններ ունէին։ Այդ պարագային շատ դիւրին պիտի ըլլար անոնց ռուսական նաւերուն մօտենալ և թորփիլներ նետել։ Եթէ ապացուցուի թէ իրօք անվնաս ձկնորսներ սպաննուած և վիրաւորուած են, այս դէպքը Ռուսիոյ մէջ խորին ցաւ առաջ պիտի բերէ։

ՈՒԱՇԻՆԳԹԸՆ, Հոկտ. 24.— Ռուս դեսպան Քասինի կոմս խորին ցաւ յայտնեց Հիւսիսային ծովու դժբախտպատահարին վրայ, և թիւրիմացութեան մը վերագրեց։ Ռուսիա լուր առած էր թէ Ճաբոնցիք մտադիր են ռուսական նաւատորմը խորտակել, ասոնք տակաւին եւրոպական ջուրերէն չատ հեռուն չգացած, և այս պատճառաւ ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի հրամանգ տրուած էր ո և է նաւ չմօտեցնելը իրեն, մանաւանդ գիշերը, որովհետեւ առեւտրական նաւերու ձեւով յարձակում մը կրնար ըլլալ ռուս նաւատորմին վրայ, ուստի զգուշանալու էր։

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Հոկտ.— Հալի իշխանութիւնք ռուսական նաւատորմին կողմէ անգլիական ձկնորսանաւերուն ոտմբարկոծուելուն լուրը իսկոյն հաղորդեցին արտաքին գործոց Պաշտօնարանին, Մովակալութեան և ներքին գործոց նախարարութեան, որոնք հեռագրով նոր մանրամասնութիւններ պահանջեցին, և հրամայեցին որ գլխաւոր վկաները Լոնտոն ղրկուին իսկոյն։ Երկու ձկնորսանաւերու նաւապետներ, ինչպէս նաև քանի մը ուրիշ անձեր, նմանապէս Գրէնլանդ նաւատիներէն մին Լոնտոն հասան։

Արտաքին գործոց Պաշտօնարանը այսօր անսովոր տեսարան մը կը պարզէ։ Նրբանցները լեցուած են նաւատներով և ամէն տեսակ բազմութեամբ։ Անգլ. կառավարութիւնը կը լսէ բոլոր վկաները, Հիւսիսային ծովու դէպքին վրայ իր ընելիքը որոշելու համար։ Մէկէր ձկնորսանաւուն նաւապետը հեռաւոր յայտարարութիւնը ըրաւ.—«Ռուս մարտանաւերը ձկնորսանաւերուն ճիշդ մէջտեղը մտան, ձկնորսանաւերը 160 հատ էին։ Եօթը հատը խորտակուեցան։ Չկայ ո և է առարկութիւն կամ պատրուակ, որով կարենան Ռուսք իրենց գործողութիւնը արդարացնել։ Մենք լոյսերը վեց մղոն հեռուէն վառեցինք։»

Պատահարէն վերջը երբ ռուս մարտանաւերը չոգեպիտդ կը հեռանային, մարտանաւ մը միայն կեցաւ հսկելու համար, բայց ո՛չ մէկոյկ մը իջեցուց օգնութեան, ոչ վիրաւոր մը առաւ իր մէջ։ Անգլիոյ Առեւտրական Պաշտօնարանը քննութիւն բացած է վնասեալ նաւերուն դրամական արժէքը գնահատելու համար։

Վարչապետ Մր. Պալֆուր, որ Լոնտոնէ բացակայ կը գտնուէր, իսկոյն մայրաքաղաք դարձաւ Լորտ Լէնսդաունի հետ խորհրդակցելու համար։ Նախարարաց Խորհուրդին գումարման համար հրաւիրագիրներ կը պատրաստուին։ Լոնտոն դարձան նաեւ արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Բրուի և աւագ քարտուղար Սըր Թոմաս Սանդարսոն։ Լոնտոնի ռուս դեսպան կոմս Պէքէնտորֆ, որ արտասահման կը գտնուէր, ան ալ գիշերը քաղաք դարձաւ։ Եւ երկրորդ օրը կանուխ արտաքին գործոց պաշտօնարանը գնաց Լէնսդաունի հետ խորհրդակցելու։ Դեսպանին առջին խօսքերը ասոնք եղան.—«Դժբախտ սխալ մը գործուած է, ամբողջ Ռուսիա վշտացած է»։

Պըքինկէմի պալատին առջեւ խուռն բազմութիւն մը հաւաքուեցաւ, որ հայրենասիրական ցոյցեր ըրաւ, բայց էնտուրթ թագաւոր պատշգամ չելաւ։ Իրիկուան դէմ Լոնտոնի մէջ զրոյց տարածուեցաւ թէ Մանչի նաւատորմը որ այս պահուս Սկովտիոյ եղերքները կը պտրտի, հրաման ստացած է չոգիի վրայ ըլլալու։

Բարթմութի առջեւ կայ յածանաւերու մեծ տորմիղ մը, որ պատրաստ է ամէն վայրկեան ճամբայ ելնելու։ Ասոնք կը բաղկանան 12 խոշոր յածանաւերէ և թորփիլահալածներու տորմիղկէ մը։

Բարիզի մէջ զրոյց կայ թէ Անգլիոյ ծովային նախարարութիւնը հրաման ուաւ կեցնել ռուսական նաւատորմը։

Լորտ Լէնսդաունի արտաքին գործոց պաշտօնարանը գալէն առաջ Լոնտոն հասնող ձկնորսներուն մէկ պատուիրակութիւնը կը սպասէր. հոն, և իրենց Սէնտիքային պետին և երեսփոխան Քինկի առաջնորդութեամբ նախարարին ներկայացան։ Զկնորսները, ի մէջ այլոց, իրենց հետ բերած էին նաեւ խոշոր ռումբի մը կտորուանքները, որոնք յարձակման ի՛նչ տեսակ ըլլալուն վրայ այլ եւս տարակոյս չեն թողուր։ Վնասեալ նաւերուն տէրերը այս առաւօտ հեռագրով լուր տուին արտաքին, ներքին և ծովային գործոց նախարարութեանց, որոնք հեռագրով պահանջեցին որ տեղատեսս վկաներ ղրկուին։ Ուղուած մարդիկը եկան.—Միքնոյի նաւապետը, Վէլբթը, Մուլմանի նաւապետը Հայնզ, և իրենց հետ ալ մեռնողներուն մէկուն զաւակը՝ պատանին Սմիթ, որ Գրէյնի նաւաստիներէն միակ անվնաս մնացողն է։ Սմիթ 17 տարեկան է, գունատ պատանի մը, որ ծովու կեանքին դրոշմը կը կրէ իր դէմքին վրայ։ Պատանին Սմիթ ողի արցունք թափելով պատմեց.—«Երանի՜ թէ այդ գիշերուան յիշատակը յիշողութենէս ջնջուի։ Առաջին անգամ իմացայ թէ մեր վրայ կրակ կ'ընեն, երբ մեր նաւուն մէջ գնդակ մը ինկաւ։ Այդ միջոցին կը քնանայի, բայց անմիջապէս հագուեցայ, և վեր վազեցի։ Առաջին անգամ տեսածս դժբախտ հօրս դիակն էր, իր գլուխը գրեթէ բոլորովին բաժնուած էր մարմինէն. մարելիք եկաւ վրաս։ Ցետոյ նաւուն ամէն մէկ անկիւնը փնտռած ուրիշ մարդիկ տեսայ, և կարծեցի թէ ամէնքն ալ մեռած են։ Իսկոյն հասկցայ թէ ի՛նչ սոսկալի վիճակ է վիճակնիս, փնտռեցի նաւուն մասակարարը, զոր տեսայ հեռուն, և երկուքս մէկտեղ դողալով կարմիր լոյս մը ցոլացուցինք իբրեւ տագնապի նշան։ Մեր միակ մտածումը եղաւ դժոխային նաւէն հեռանալ։ Հինգ չորեքէ ի վեր ծովուն բացերն էինք, և յառաջիկայ չորեքշաբաթ օր եւ պիտի դառնայինք։ Բաւական հեռի էինք ծովեզերքէն, բայց մեր բախտէն մակոյկ մը եկաւ և մեզ եւ տարաւ։ Բայց չէինք կրնար մեր նաւը բացը թողուլ ա՛նքան վիրաւորեալներով։ Մենք հիմա ապահով էինք, բայց խեղճ հօրս կերպարանքը այնքան ազդած էր ինծի որ միտքս ուրիշ բան չէր իյնար։»

Միքնոյի մասակարարը կը պատմէ.—«Ուրբաթ գիշեր ժամը 12½ին և մէկէն մինչեւ երկու ընկերներովս զբաղած էի ձուկ պարպելու։ Ցանկարծ մեր վրայ ցոլաց խոշոր նաւատորմի մը եւլեկտրական լոյսը, և յետոյ թնդանօթահարութիւնը։ Առաջին անգամ կարծեցինք թէ անգլիական մարտանաւերը ռազմախրթ կ'ընեն, և ասոր վրայ ապահովեցանք։» —«Մրբ սակայն հաւկցաք ճշմարտութիւնը», հարցուցաւ Միքնոյի մասակարարին. — «Ռումբ մը զարկաւ ապակեայ տանիքին, պատասխանեց մասակարարը, և ա՛յն ատեն գիտցանք թէ խնդիրը ռազմախրթի վրայ չէ։ Մեր վրայ և մեր շուրջը կը չչէին գնդակները, և սկսանք ապաստան փնտռել նաւուն մէջ, ծակէ ծակ։ Զկնորսի մը ալ թեւը միայն փրթաւ։ Մենք հրաշքով վտանգէ զերծ մնացինք։ Կրակը 20 վայրկեան տեւեց, և մեր նաւը խիստ վնասուեցաւ։ Ռումբ մը զարկաւ ջուրի գծին տակէն, և իսկոյն ջուրով լեցուեցան մեքենաներուն սենեակները։ Ամէնքս ալ կարծեցինք թէ նաւը կ'ընկղմէր։ Բայց նաւապետը ճարպիկ մարդ էր, խոշոր փայտ մը տուաւ և նաւուն ծակուած մասին մէջ խօթեց ջուրը ներս չգալու համար։ Կը կարծեմ թէ արձակուած հարուածները 200էն մինչեւ 300 էին։ Ամէնէն աւելի ռումբ արձակողն էր այն ռուս մարտանաւը, զոր առաջին անգամ տեսած էինք, բայց երկրորդ մը, և, կարծեմ, երրորդ մըն ալ, մասնակցեցան։ Կը տեսնէինք թէ ինչպէս կը զարնուէին նաեւ մեր միւս նաւերը։ Ռուս մարտանաւերուն ցոլացուցիչները լոյս արձակած էին մեր ամբողջ նաւերուն վրայ։ Ժամանակ մը ամէնուս աչքն ալ կուրցած էր։ Ռուս մարտանաւերը հազիւ մէկ քառորդ մղոն հեռի էին մեզմէ, և յայտնապէս կը տեսնէինք զանոնք։» Հարուածներուն ստոյգութիւնը հաստատելու համար ըսենք թէ Միքնօ 17 տեղէ վնասուած է։

Ավայի նաւապետ Սմիթ կը պատմէ.— «Զկնորսանաւերուն տորմիղը 10 անգլիական մղոն տարածութեան մը վրայ կը գտնուէր։ Ռուս նաւատորմին առջեւէն կ'երթար երեք ծխանաւոր նաւ մը, որուն կը հետեւէին ուրիշ չորս նաւեր, որոնք յանկարծ իրենց լոյսերը մեր վրայ թափեցին։ Ցետոյ երկու մղոն անդին երեւցաւ երկրորդ նաւաբաժին մը, որ իսկոյն կրակ սկսաւ, մէկ կողմէն ալ մօտենալով։ Առաջին անգամ խնդացինք և նշան ընելինք։ Բայց երբ գնդակները սկսան չչել մեր շուրջը, յարձակումին հաւատացինք։ Իմ առաջին մտածումս եղաւ հեռանալ։ Մարտանաւերը տարակոյս չուներ որ հակցան մեր ձկնորս ըլլալը, որովհետեւ մենք զիրենք չտա՛ լաւ կը տեսնէինք։ Կ'երեւի թէ Ռուսք իրենց սխալը ճանչցան քիչ մը վերջը, որովհետեւ երկրորդ նաւաբաժին վերջին նաւուն վրայ կապոյտ լոյսի նշան մը տեսանք, որուն վրայ իսկոյն կրակը դադրեցաւ։ Ցետոյ մարտանաւերը կը ցրուեցան։ Չափ արագ արագ չոգեպիտդ սուրացին ու հեռացան։»

Լորտ Լէնսդաունն, Հալի երեսփոխանին միջոցաւ իր խորին ցաւակցութիւնը յայտնեց ռուսական պատանարէն ողջ մնացող զոհերուն, և բացայայտօրէն յայտարարեց թէ անմիջական գոհացում պիտի պահանջուի Բեթերսպուրկէն։

Անգլիոյ թագաւորին քարտուղարը հեռաւեալ հեռագիրը ուղղեց Հալի քաղաքապետին.—

«Ն. Վեհափառութիւն կը հրամայէ ինձի հաղորդել ձեզի թէ այսօր խորին ցաւով իմացաւ լուրը այն աններելի գործին, որ պատահեցաւ Հիւսիսային ծովուն մէջ ձկնորսանաւերուն, և կը հրամայէ Թագաւորին և Թագուհիին վշտակցութիւնը յայտնել այս ցաւալի դէպքէն վնասուողներուն։»

Անգլիական մարտանաւերը թագուն հրանգներ ստացան պտիլ ծովերուն մէջ, և նշանակել ռուսական մարտանաւերուն ընթացքը։

Շէքսպուրի առջեւ գտնուող ռուս մարտանաւերուն հրամատարները պատուիրեցին իրենց նաւազներուն հսկողութիւնին կրկնապատկել, որովհետեւ կը վախցուի թէ մօտերը ճաբոնական թորփիլանաւեր կան։ Ոչ մէկ նաւազ հրաման չունի մարտանաւերէն դուրս ելնելու։

Վիեննայի թերթերը Պալթիկի նաւատորմին այս պատահարին վրայ երկար սիւնակներ գրելով, կը յայտարարեն թէ տակաւին հազարաւոր մղոններով հեռի է անիկա Ծ. Ասիայէն, և երբ եւրոպական ջուրերուն մէջ գտնուած ժամանակ իսկ այդ նաւատորմը վնասներ կ'ունենայ, մէկուն կարասան կը պայթի, միւսին մեքենաները կ'աւրուին, կարելի չէ լաւագոյն բախտ մը պաշակել անոր Դեղին ծովուն մէջ, ուր յաղթական Թոկոյի նաւատորմը արթուն կը հսկէ, իր անվնաս մնացած նաւատորմով։ Նոյն իսկ կարծողներ կան թէ այդ նաւատորմին հրաման պիտի տրուի եւ դառնալ, իրեն տեղը գալ, և պարապ տեղը խնդիր չյարուցանել, որ կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենալ։

Թայմզ կը գրէ.—«Կատարեալ հաւատցում և ներողութիւն պիտի պահանջուի անպատճառ, և անտարակոյս այս ամէնը պիտի ըլլայ Ռուսերուն կողմէ։»

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՍԻՈՅ.—Բեթերսպուրկի թերթերը կը ծանուցանեն թէ ներքին գործոց նախարարին կարգադրութեամբ եւ կանչուեր է անցեալ տարի Իրքուցք ճամբուած քաղաքապետական խորհրդական Ցալպորք։ Ինչպէս նաեւ Արքանկէլ ճամբուած երկու անձեր, Լավրինովիչ և Պորովիչէվ, նաեւ Օլենեց գտնուող փատաբան Վոլքընշթայն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԶՈՐԵՍԿԱ ԵՎ ՔԱՓՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, Հոկտ. 26.— Երէկ և այս առաւօտ ռուս դեսպան կոմս Պէքէնտորֆ այցելութիւն տուաւ Արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լէնսդաունի։ Կէս օրէն ետքը, վարչապետ Մր. Պալֆուր, Ծովային նախարար Լորտ Սէլպորն, Արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լէնսդաուն, Ընդհ. Դատախազ Սըր Է. Ֆինլէյ և ծովային պաշտօնական Ընդհ. Սպայակոյտին գլխաւոր տեղեկութեանց դիւանին Տնօրէն Պաթէմպերկի Լուի իշխանը խորհրդակցութիւն մը ունեցան։

—Լոնտոնի Ռուս դեսպանը Տելլի Նիւզի մէջ իր հաւատոյն կը յայտարարէ թէ Հիւսիսային ծովուն մէջ պատահած դէպքը ցաւալի արկած մըն է միայն։

ՀԷԼ.— Հալի «Զոհերու թերթ»ը կ'ըսէ թէ Հիւսիսային ծովուն մէջ պատահած մեղադէպը միանգամայն Անգլեւռուս արկած մըն է, որ Ռուսերուն և Անգլիացիներուն արդարասէր զգացմանց պատասխանող հաստատում մը կը պահանջէ։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Զօր. Քուրոքաթքին կը հեռագրէ Զարին թէ Հոկտ. 25ին յաջորդ գիշերը ո և է ճակատամարտ տեղի չունեցաւ, բաց ի ցանցառ թնդանօթաձգութենէ մը։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— (Պատասխանական) Կայսրութեան Պաշտօնաթերթը այսօր միայն կը հրատարակէ Զօր. Քուրոքաթքինի անուանումը՝ իբրեւ Վերին Հրամատար Մանչուրիոյ ռուս բանակներուն։ Զօր. Կրիբենկերկի Մանչուրիոյ Բ. Զօրաբանակին ընդհ. հրամատարի պաշտօնին մէջ հաստատուեցաւ։

—Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը տակաւին որոշ տեղեկութիւններ չունի անգլեւռուս դէպքին նրկատմամբ։ Պալթիկի Նաւատորմին ընդհ. հրամատար ծովակալ Ռօճեսդվէնսքիի կողմէ ո՛ և է տեղեկագիր չէ հասած Բեթերսպուրկ։ «Նովոյէ Վրէմիա» հետեւեալ կերպով կը բացատրէ դէպքը.— Գերման կառավարութիւնը քանի մը օր առաջ կէս-պաշտօնապէս աղդարարեր է Ռուս կառավարութեան թէ Հիւսիսային ծովուն մէջ ճաբոնական յարձակումը «անկարելի բան մը չէր»։ յարձակում որ սա նպատակաւ պիտի ըլլար։ Անգլեւռուս միջադէպ մը ստեղծել և հետեւապէս Ռուսիոյ գինակից Ֆրանսան գժտեցնել Անգլիոյ կառավարութեան հետ, որ իր կարգին պիտի պարտաւորուէր Ճաբոնական Կայսրութեան օգնելու՝ Ռուսիոյ դէմ։ Քանի մը Ռուս լրագիրներ հանգանակութիւն բացին զոհ գացող անգլիացի նաւաղներուն ընտանիքներուն ի նպաստ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Պալթիկի նաւատորմը Վիկօ հասաւ և խարիսխ նետեց նաւահանգիստին մէջ։

ԲԱՐԻԶ.— Հապէշաց Մենելիք կայսրը 100,000 ֆր. տուաւ Ռուս վիրաւորեալներուն համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՈՐՈՇՈՒՄ ՄԸ

ՌՈՒՍԱՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱՇՆՈՐՀՈՒՄԸ

Երէկ առաւօտ Խմբագրատունս հասած վիեննական Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ թերթը Բեթերսպուրկէ հեռաւեալ մասնաւոր հեռագիրը կը հրատարակէ, Հոկտ. 23 թիւով.—

«Գրիմսկի Վէսքնիֆ ռուս թերթը կը ծանուցանէ թէ Ռուս կառավարութիւնը Սինֆէրոբոլի Հայ եկեղեցւոյ վարչութեան կատարեալ անկախութիւն տուաւ Հայ վարժարաններու. նիւթական մասակարարութեան մասին։ Եթէ այս լուրը ստոյգ է, պատճառներ կան ընդունելու թէ Ռուս Պետութեան կողմէ Հայ. Եկեղեցիներու կալուածներուն գրաւման օրէնքը պիտի չնջուի և առոյգուն պէս Հայ. եկեղեցական վարչութիւնները իրենք պիտի մատակարարեն իրենց եկեղեցիներուն և դպրոցներուն կալուածները»։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՑՐԸ երէկ ընկերակցութեամբ Արիս էֆ. Ֆէսճեանի չնորհաւորական այցելութիւն տուաւ մաքսային նոր նախարար Հասան Ֆէհմի փաշայի։

ՊԱՂՏԱՏԻ Նորընտիր Պատ. Փոխանորդ Տ. Սերոբէ վրդ. Սամուելեանի պաշտօնին հաստատութեան Պատրիարքական կոնդակը ղրկուեցաւ Պատրիարքարանէ։

ԱՄԱՍԻՈՅ առաջնորդ Տ. Արիստակէս եպիսկ. Վանքեան երէկ Պատրիարքարան գալով, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր հետ, իր վիճակին եկեղեցական և կրթական խնդիրներու մասին։

ԱՐՄԱՇԻ Դպրեվանուց փոխ վանահայր Տ. Եղիշէ եպիսկ. Պարթիզակի մէջ պատարագելէ յետոյ, յատուկ հրաւիրմամբ պիտի պատարագէ նաեւ Ամարաստի եկեղեցին։

ՌՕՏՈՍԹՈՅԻ Ս. Խաչ Թաղի Օհանեսեան ազգ. երկսեռ վարժարանին նոր չէնքին բացման հանդէսը կատարուեցաւ կայս. Մինդեան Տարեդարձին օրը։ կառավարչի օգնական Սրբազան էֆ.ի նախագահութեամբ և Առաջնորդ Տ. Վահրիճ Ծ. վրդ.ի ու Տ. Վաղարշակ վրդ. Արշակունիի ներկայութեան։ Շէնքին ճարտարապետ Արամ էֆէնտի Թահտաճեան բանալին ներկայեց Սրբազանի էֆ.ի որ բացաւ դպրոցին դուռները, երբ մաղթանքներ կ'ըլլային Վեհ. Կայսեր համար։ Այս վարժարանը 10 տարի առաջ մեծ մասամբ այրած էր։ Անցեալ տարի վերաշինութեան հրավարտակը չնորհուած ըլլալով ձեռնարկուած էր շինութեան։

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱՅԻ Թաղ. Խորհուրդը հրաժարեալ աւագերէց Տ. Յովհաննէս քահանայի տեղ Եէնիգաբուի Տ. Արիստակէս քահանան կ'ուզէր ընտրել տեղւոյն եկեղեցիին մէջ քահանայագործելու համար։ Միւս կողմէ տեղւոյն քահանաները խմբովին խնդրած են Պատրարքարանէն որ Գուսգաբուի Տ. Գարեգին քահանան ղրկուի։

ՀԱՑ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐՈՒ Կ. Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան երէկ Բ. Դուռ երթալով իր առաջին այցելութիւնը տուաւ Բարձ. Մեծ Ե. պարքսին։ Ցետոյ այցելեց Դատական և Կրօնից Նախարար Ապտիւր Բահմի փաշայի և միւս նախարարներուն։

ՎԱՆԱՑ Վարագայ վանուց Հոգաբարձութեան անդամներէն Աւետիս էֆ. Թէրզիպաշեան բոլորովին քաշուած ըլլալով պաշտօնէն, հոգաբարձութիւնը մերժած և խնդրած է Պարարքարանէն որ ինքն ալ մերժէ Թէրզիպաշեան էֆ.ի հրաժարականը։

ՑԱՌԱՋԻԿԱՅ Սիրակէ 17 Հոկտ. Թաղիս Ս. Եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հրաւիրուած է Ս. Պատարագ մատուցանել Եկեղեցւոյս մէջ և իր հոգեշունչ քարոզով մխիթարել բարեպաշտ ժողովուրդը։ Ցետ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Եկեղեցւոյս բարերար Ազնուաշուք Շահպազ Եղիա էֆէնտիի Գերդաստանի նկնեցեալց հոգւոց համար։ Թաղ. Խորհուրդ
Նարտք Դաքուի

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

27 Հոկտ. 1904

Ֆրանս. 3% Français)	97 65
Բէժի (Tab. Turcs)	361 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	86 50
Երկաթուղի (Lots Turcs)	128 —
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	587 —
Թրանսվալ (Transvaal)	91 —

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՂԱԹ

Լենգարէ Վիլայէթի տախիլիւտ Սիվրիհիսար գազասը գայմադամլըղը՝ Միխալքզ գայմագամը իզզ. Օսման Նուրի պէյէ.

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի տախիլիւտ Միխալքզ գազասը գայմագամլըղը՝ Սիվրիհիսար գայմագամը բիթ. Խայրի պէյէ թէֆիլիզ պույրուլմուշ ուրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՑՍ. ՄԻՆԴԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ.— Սօֆիայէն կը գրեն.—Վեհ. Սուլթանին Մինդեան տարեդարձին օրը պաշտօնական ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ Սօֆիայի Օսմ. քօմիսէրութեան պաշտօնարանին մէջ։ Վարչապետ Մ. Բաչօ Բէթրէվ և Բրօթօքոլ տնօրէն Մ. Վէրնացցա Պուլկար կառավարութեան կողմէ շնորհաւորեցին քօմիսէրութեան վարիչ Մէհմէտ Սալիհ պէյը։ Հիւպատոսական մարմինը, խալամ երեւելիները և Սօֆիայի օսմանցիներն ալ պաշտօնարան այցելեցին։ Գիշերը մեծ սեղան մը տրուեցաւ և պաշտօնարանը լուսազարդուեցաւ։

—Եւրոպայի բոլոր մայրաքաղաքներուն Օսմ. դեսպանատուններուն մէջ ընդունելութիւններ կատարուեցան և գիշերը լուսավառութիւններ եղան։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Պէրլինէն կը հեռագրէն.—Պաղտատի երկաթուղիին Գոնեա-Էրէյլի գծին բացման հանդէսին առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Կայս. Մինդեան Տարեդարձին օրը, Վիլհելմ Կայսր նամակ մը ուղղեց Պաղտատի երկաթուղիի Վարչական Խորհուրդին նախագահ և Տէօյչէ Պանքի ընդհ. Տնօրէն Մ. Կուլինէրի, իր մեծ գոհունակութիւնն յայտնելով որ Վեհ. Սուլթանին, իր Օգոստափառ Բարեկամին, Մինդեան Տարեդարձին օրը տեղի կ'ունենար Պաղտատի երկաթուղիին առաջին հատուածին հանդիսաւոր բացումը։ Գերման Կայսրը յետոյ իր ջերմ չնորհակալութիւնը կը յայտնէ ամէն անոնց որոնք այս մեծ գործին կ'աշխատին, և իր լաւագոյն մաղթանքները կը կրկնէ անոր յաջողապէս աւարտման համար։

*** Դոնիայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կայս. Պատուիրակ Թուրխան փաշան, կուսակալը և բացման ներկայ եղող պաշտօնական անձնաւորութիւնները էրէյլիէն վերադարձող կառախումբը առջի առտու Գոնեա ժամանեց։ Թուրխան փաշա, Զօր. Աւլէր փաշա և Մասնագիտական Ճանաչողողվին անդամները երէկ ժամը 9ին Գոլիս ժամանեցին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ օսմ. նոր Գեսիսէր Սատրգ էլ Մուայէտ փաշա Կայս. Պալատ երթալով երախտագիտութիւն յայտնեց։ Սատրգ փաշա այսօր իր պաշտօնատեղին կը մեկնի։

ԸՆԴՀ. ԱՄՍԱԿԱՆ.— Ելմտական նախարարութիւնը ծանուցուածին հաստատեալ, Դշ. օրուընէ սկսաւ մէյմէկ ամսթոշակ բաժնել պետական բոլոր պաշտօնատարներուն։

ՍԵՐԳԻԱԿԱՆ դեսպանատունը փոխադրուեցաւ, Բերա, Մինք փողոց Հարենցներու բնակարանը։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ մասնաճիւղեր պիտի հաստատէ Եանիայի և Բրէվէզայի մէջ։

ՄԱՀ.— Արքունի թնդանօթարանին ճարտարագէտ մեքենավար զօր. Սթէվէնսըն փաշա մեռաւ իր Բանկալթիի բնակարանին մէջ։ Հանգուցեալը անգլիացի էր և օսմ. ծառայութեան մէջ մտած։

ԲԵՐԱ, Փափազ Բէօքրիւ Ֆրանս. Սէն Ժոզէֆ վարժարանին նուագածուաչակերտները, 30 հոգի, իրենց տնօրէնին Բէռ Անտրէի առաջնորդութեամբ, Վեհ. Սուլթանին Մինդեան տարեդարձին առթիւ, Գշ. գիշեր Կայս. Պալատ գացին և Կայս. բարեհաճ իրաւէով արտօնութեան պատեալ Արքունի դարաստանը և նուագածութիւններ կատարեցին։ Այս նուագածուները Կայս. Դահակալութեան տարեդարձին առթիւ գեղարուեստից շքադրամի արժանացած էին։ Նուագածութիւններէ ետքը աղօթք մը կարդացուեցաւ դպրոցին Թուրքերէնի ուսուցիչ Գր. էֆ. Բէմպէեանի կողմէ և տղայք ամէններով ձայնակցեցան։ Նուագածուք Կայս. չնորհներու արժանացան։

ԱՆԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ վարժարանին անցեալ տարուան չրջանաւարտներէն Գրիգոր էֆ. Զրիկեան Սեբաստիոյ կուսակալութեան մէջ պաշտօնի կոչուեցաւ։

ՈՍԿԵՐՁԱՊԵՏ Հարօնայի էֆ. Եւրոպայի ճամբորդութենէն երէկ Պոլիս դարձաւ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան գերման խորհրդական Բաֆֆ պէյ Գերմանիա ուղեւորեցաւ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԺԻՇԿԻ ՄԸ ԴՍՏՐ.— Պոլսոյ Վերաքննիչ Ատեանը անցած չաբաթ օր 32 վկաներ լսելէ վերջ, ի բացակայութեան 6 ամիս բանտարկութեան և 10 ոսկի տուգանքի դատապարտեց տօքթ. Յարութիւն էֆ. Շերինեանը և Մանրիկ անուն կինը, այս վերջինին ամուսնոյն բացած պատուոյ դատին առթիւ։

ԾՈՎԻ ՎՐԱՑ.— Շերքէթի 41 թիւ չոգենաւը, առջի օր կամուրջին մօտ նստելու ատեն, ածխարարձ մակոյկի մը զարնուեցաւ և ընկղմեց զայն։ Նաւաղները ազատուեցան։

ԱՐԿԱԾ.— Խասգիւղ, Արապաճըլար փողոց. Թէնթէճի Աւետիս աղա Դաֆֆեանի ուրբաթուայ աղջիկը երբ լուցկիի հետ կը խաղար, հագուստները կրակ առին և աղջիկը մարմնոյն զանազան կողմերէն դէպ կերպով այրեցաւ։ Հէգ պզտիկը չդիմանալով վէրքերուն, քիչ ետքը մեռաւ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Կիրակի գիշեր գողերը օգտուելով Գէորգ էֆ. Սամանճեանի Բերա, Ֆէրէնտիպ Ճատէսիի ատան մէջ մարդ չգտնուելէն, քանի որ կղզի գացած էին տուէնները, կը գողնան զոհարեղէններ, արծաթեայ սպասներ՝ 50 ոսկի արժէքով, և երկաթուղիի պարտաթուղթեր։ Կասկածներ կը ծանրանան սպասուհիին վրայ, որ սակայն կ'ուրանայ իր մեղսակցութիւնը։ Քննութիւնները կը շարունակուին։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Պէրլիթէն կը գրեն թէ Շաքալ վաճառական արկղակալ Մ. Նասիֆ Ուաքէր և Սուքայի վաճառական մէջ պաշտօնեայ Մ. Թանիսն և Մ. Պութրոս, երբ Լիբանանի մէջ, Շայան կը դառնային կառքով, անտառի մը մօտ յարձակում կրեցին երկու անծանօթներէ որոնք կրակ բրին։ Մ. Նասիֆ սպաննուեցաւ և Մ. Պութրոս ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Մարդասպանները ձերբակալուեցան։

ԲԵՐԱ ԳԱԼԵՈՆՃԸ ԳՈՒԼԼԸՔ Ֆըչքը փողոցին մէջ, առջի գիշեր, սպաննուած մարդ մը գտնուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով հաստատեց թէ լատին հասարակութենէն Ֆօթի Գարատէմիր անուն անձ մըն է՝ 35 տարեկան։ Կուրծքին աջ կողմը գտնուած վէրքի մը հետեւանքով մեռած էր։ Այդ անձը Այնալը Զէշմէի կողմերը հոմանուի մը ունի, որով կը կարծուի թէ ոճիրը կնոջ պատճառով գործուած է։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հետագրական գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ՄԱՏՐԻՏ, 27 հոկտ. — Վիկօ հասնող Պալթիկի նաւաբաժնին սպաները կը յայտարարեն թէ երկու սպառնացող թորփիլանաւեր նշմարած ըլլալուն համա՛ր է որ կրակ բրած են։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլ. թերթերը կը չարունակեն ձկնորսներու մասին իրենց պահանջումները Ռուսիոյ դէմ։ Ցայտուն գոհացում կը պահանջեն, ապա թէ ոչ անգլիական նաւատորմը պիտի կեցնէ Պալթիկի նաւաբաժինը։

—«Սթանտարտ» կ'ըսէ թէ Ռուսիա 1350 միլիոն ֆր.ի նոր փոխառութիւն մը պիտի կնքէ։

ՀՌՈՄ.— Մր. Լիւծմաթի երեսփ. Ժողովին պիտի ծանուցանէ թէ Իտալիա ջնջած է քարիւղին և աղին դէմ դրուած տուրքերը։

Տեսէք Դ. երեսին մէջ ԲԱՒՌ վաճառատան ազդը

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի 13

ԲՕՆՍՕՆ ՏԻՒ ԹԷՊԱՅԼ

ՌՕՔԱՆՊՕԼ

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ՄԵԾ ՏՈՒԱՄ

ԹԱՐԴՄ.

ԺԻՐԱՅԻՐ ՇԻՐԱՆԱՅԻՆ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Թ.

— Արդարեւ այնպէս է, պատասխանեց Տօն Ժուան հեգնող և խայթող ձայնով մը։

Կարծես թէ ճշմարիտ Տօն Ժուանը, Մարանայի Տօն Ժուանը, Լօրա Պալրընի երդած այն անսիրտ մարդը, կոյսերու դահիճը եղած այն ամբարիշտը իր անիծեալ հոգին ներշնչած էր իր տարաղը փոխ առնող այս մարդուն։

— Արդարեւ Բարիզի մէջ տեսնելիք մեծ գործեր կան, շարունակեց, և սատանան իսկ ինծի չափ չի գիտեր թէ ինչ գործեր կան։ Կը տեսնէք սա անհուն քաղաքը։ Աղէ՛կ։ Ժամանակ և ոսկի ունեցող մարդուն համար կիներ կան հրապուրելիք, մարդեր կան ծախու և գնելիք, գողեր կան հաւաքելիք և ձեղնայարկեր կան ուր աշխատութեան դրամը կը մանէ տասնապատիկ փարաներով և զոր կարելի է պերճաշուք ներքնասենեակներու վերածել ծուլութեան ոսկիով։ Ահաւասիկ ես այսպէս կ'ըմբռնեմ ձեր ըսած պաշտօնը։

— Անվայել գործ է, խայտառակութի՛ւն է ադ, մրմռաց Սկովտացին։

— Գնա՛ բանդ, սիրելիս, անխելքութի՛ւնն է անվայելը։ Եւ յետոյ, այսպէս խօսելով, իմ դերիս մէջ չե՞մ մտիր։ Տօն Ժուանը չե՞մ։

Դիմակաւորը խնդաց և իր խնդուքին մէջ կարծես մարմնացուց շարութեան շունչն ու ոգին։ Յետոյ դիմակը հանեց։ Սկովտացին ճիչ մը արձակեց և քայլ մը ետ գնաց։

—Անարէա՞, մրմռաց։

—Ադ ինչ է, ըսաւ դերակատարը, վասն զի ինք էր։ Զիս կը ճանչնա՞ք։

—Թերեւս, պատասխանեց Սկովտացին որ իր բովանդակ հանդարտութիւնը վերստացած էր։

—Լա՛ւ։ Դիմակդ վար առ նայինք, օ՛վ առաքինի մարդ, որպէսզի գիտնամ թէ որո՛ւ յայտնեցի իմ վարդապետութիւնս։

—Պարոն, ըսաւ Սկովտացին պաղարիւն, եթէ կը հաճիք, ճաշին առանը պիտի հանեմ դիմակս։

—Ինչո՞ւ։

—Գրաւ մը բռնած եմ, ըսաւ լակոտնարար։

Եւ յանկարծ պարահանդէսին յորձանքներուն մէջ անյայտ եղաւ։

—Զարմանալի՛ բան, մրմռաց Անարէա։ Ինծի կուգայ որ արդէն լսած եմ այս ձայնը։

—Սեղանս հրամմեցէք, ձեղա՞ն, կը պատասխանէ ամէն կողմէ։

Հրաւիրեալներուն մէկ մասը արդէն մեկնած էր։ Գիշերը կը յառաջանար և երեսուն հոգիի չափ հոգիներ մնացած էին ճաշին մասնակցելու համար։ Սեղան նստան զուարթօրէն և բոլոր դիմակները հանուեցան, բոլո՛ր, բայց ի մէկէն զոր կը կրէր Սկովտացի ազնուականի զգեստ հագած մէկը։ Փոխանակ նստելու, այս մարդը իր աթոռին ետեւ տաքի վրայ կեցաւ։

—Դիմակդ հանէ՛, պոռաց կին մը զուարթ ձայնով։

—Դեռ ո՛չ, եթէ կը հաճիք, Տիկին, պատասխանեց դիմակաւորը։

—Ինչպէս, ձեր դիմակո՞վը պիտի ճաչէք։

—Ես չեմ ճաչեր։

—Լա՛ւ, պիտի խմէք։

—Չեմ խմեր։

—Աստուա՞ծ իմ, ըսին շուրջը գտնուողները, աս ինչ տխուր ձայն։

—Տիկին, շարունակեց Սկովտացին, գրաւ բռնած եմ։

—Ինչ գրաւ։

—Գրաւ բռնած եմ դիմակս չհանել մինչեւ որ ձեզի պէս զուարթ հրաւիրեալներու չհաղորդեմ տխուր պատմութիւն մը։

—Վա՛յ թշուառական, տխուր պատմութիւն մը, ծանր բան է այդ, ըսաւ մանկաւարիկի զգեստ հագած սիրուն դերասանուհի մը։

—Սիրային պատմութիւն մը, Տիկին։

—Օ՜հ, եթէ սիրային պատմութիւն մըն է, պոռաց կոմսուհի մը, խնդիրը կը տարբերի։ Սիրային բոլոր պատմութիւնները զուարճալի են։

Ինչպէս կը տեսնուի, կոմսուհին, իրրեւ Լուի Ժե.ի ատենուան կին մը, լուրջ բանկ տեղ չէր դներ սէրը։

—Իմ պատմութիւնս տխուր է սակայն, Տիկին։

—Լա՛ւ, պատմեցէք։

—Բայց կարծ է, շարունակեց դիմակաւորը։

—Պատմութի՛ւնը, պատմութի՛ւնը, պոռացին ամէն կողմէ։

—Ահաւասիկ, ըսաւ Սկովտացին։ Իմ պատմութիւնս է այս։ Մարդիկ կան որ քանի մը կիներ կը սիրեն։ Ես մէ՛կ կին միայն սիրած եմ, և սիրա՛ծ եմ զայն սրբօրէն, եռանդաւոր, առանց հարցնելու իրեն թէ օ՛վ էր և ո՛երկէ կուգար։

—Ա՜հ, ընդմիջեց մանկաւարիկը, անծանօթ մըն էր։

—Դիշեր մը գտայ զայն երբ եկեղեցին սանդաղախին վրայ կ'արտասուէր։ Հրապուրուած եւ լքուած էր։ Իր հրապուրիչը թշուառական մը, գող մը, մարդասպա՛ն մըն էր։

Պատմիչին ձայնը սուր չեղաւ մը ունէր և դերակոմսը ցնցուեցաւ։

—Լ՛ուրեմն, շարունակեց Սկովտացին, այս մարդը, զոր անծանօթ աղջիկը կ'արհամարհէր և որմէ կը փախչէր սարափով, ուզեց օր մը ձեռքէս առնել զայն։ Աւազակի մը պէս տունս մտաւ և իր թեւերուն մէջ առած՝ տանելու վրայ էր զայն, երբ ես հասայ...։ Ան ու ես ուրիշ զէնք չունէինք բայց եթէ մէյ մէկ դաշոյն։ Մեր սիրուհին յաղթանակին գինը պիտի ըլլար։ Դաշոյնով կռուեցանք այն աղջկան քով որ նստաղած էր։ Ինչ տեղի ունեցաւ մեր միջեւ։ Մրչոփ տեսեց այս սոսկալի կռիւը։ Երբեք չգիտցայ։ Այդ մարդը յաղթող եղաւ, վերջին հարուածով մը տապալեց զիս և հրկու ժամ ետքը առանձին գտան զիս, արեան ճապաղիքի մը մէջ։ Սպանիլ անյայտ եղած էր, և սիրած կինս ալ հետը։

Սկովտացին ընդմիջեց և կոմս Ֆէլիբոնէի նայեցաւ։ Անարէա ժպտոյն էր և քրտինքը կը փայլէր ճակտին վրայ։

—Արդ, շարունակեց դիմակաւորը, երեք ամիսի չափ մտնու և կեանքի մէջ տատանեցայ։ Կեանքս ու երեսուսարգութիւնը վերջապէս յաղթանակը տարին։ Ազատեցայ, առողջացայ և այն ատեն ուզեցի գտնել այն զոր կը սիրէի և անոր վատանուն յափշտակիչը։ Առանձին գտայ սիրականս, մահամերձ վիճակի մէջ, այն վատին կողմէ նոյնէն լքուած, վերին Իտալիոյ մէկ ողորմելի պանդոկին մէջ։ Տարաբախտ կինը հազիւ աւանդեց գրկիս մէջ, ներելով իր դահճին...։

(Շարու՛նակելի՝)

ԾԱԽՈՒ ԱՐԱՆ

Լանկա, Բեսթիպ Բաստ մանալէսի Ֆըլրնը փողոց, 20 թիւ 95 արշին գեստիրը ծախու է։ Դիմել քովի տունը։

5—1

ՍԹԱՄՊՕԼ
33, 35, 37
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ
ԳՈՐԳԵՐ

ԿԱՀԱԻՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇ ՄՊ. ԼԻ ՆՕԼԷՕՄ (ՄԱՆՔԱՐԼԸ ՄՈՒՇԱՄՊԱ) ՊՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՌՈ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

18

ԲԵՐԱ
ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ
ԱՆԱՏՕԼԻ ԲԱՍԱԺ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍՓՕՐՆԵՐ

ԱՄԷՆ ՃԱՇԱԿԻ ՇԱՐՄԱՐ

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԱՇԽԱՐՀԱՆՈՒՆ ԱՄՍՔԷԼԻ ՄԵԾ ՈՒ ՀԵՐՄԱԿ ԳԱՐԵՋՈՒՐԸ

ԱՌԱՆՑ ԱԼԿՕԼԻ ԱՆԱՐԱՏ ԵՒ ՀԱՄԵՂ

Գարեջուրը երբ իր բնական զուտ նիւթով և առանց պէտքի պատրաստուի, մարսեցուցիչ և կազդուրիչ յատկութիւններէ զատ, նաև խիստ օգտակար կ'ըլլայ ամէն անձանց, կանանց, ու նոյն իսկ տղայոց համար։ Ամէն անոնք որ ճաշի ատեն կամ առաջ գարեջուր գործածել կը փափաքին, թող հաճին սոյն ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ԱՄՍԹԷԼԻ գարեջուրը խմել, որո՛ւն համեղ, զուտ և ամենանշնորհ յատկութիւնը, ամէն տեղ ծանօթ ըլլալուն, գովել աւելորդ է։

Թէ մը անձինք ատորին կարգի տակաւի գարեջուրները չիշերու մէջ լեցնելով, սկսած են ծախել իբրեւ ճշմարիտ orիժինալ գարեջուր։ Այսպիսի կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է միշտ պահանջել չիշերուն վրայ սա էքիքեթը։

Գիշերը խիստ դիւրամատչելի են։ — կը գտնուի մեծ նպարավաճառներու խանութները, դեղի մթերանոցները, դեղարանները և մեծ ճաշարանները։ Ընդհանուր կեդրոնատեղին է, Պոլիս, Եէնի-Ճամի ճատէսի, Ֆնարգլեան խան, Պ. ՆԷՎՐՈՒԶԻ մթերանոցը։

Bière d'Amstel. HOLLAND 23—25

«ԼԱ ԹՕԼԱՐ»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԻԼՊԱՕՅԻ ՊԱՆԴԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

1903 Դեկտեմբեր 31ին ընկերութեան ունեցած երաշխաւորութեան գումարները

	Ֆրանք
Պիլպաօյի Պանքան ի պահ դրուած զանազան արժէթղթերով	50,000,000
Վերոյիշեալ արժէթղթոց յաւելեալ արժէքը	21,298,712
Զանազան պանքաներու քով պահեստ	4,661,118
104,380 անգլ. ոսկի արժէքով անգլիական և հնդկական արժէթղթեր Անգղիոյ Պանքան ի պահ դրուած	3,563,165
Գումար Ֆրանք	79,522,995

ԼԱ ԲՕԼԱՐԻ Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղը արտօնեալ է հրդեհի դէմ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ ընդունիլ յանուն ընկերութեան, և պատահած վնասները անմիջապէս և արդարութեամբ կարգադրել։ «Լա Բօլար» իր վճարմանց ատեն ցոյց տուած փութկոտութեամբ և առատաձեռնութեամբը իրաւ ամբ առաջնակարգ դիրք մը բռնած է ապահովագրական աշխարհին մէջ։

Գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրամատունն է ՖՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին գրասենեակները, Պոլիս Սալթան Համամ, Բինթօ խան։ 17—50

ՉԿԱՆ ԻՒՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

ԴԻՄԵԼ ԽԱՉԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա Պաշի, «պողաչանի»ին դէմ թիւ 261

Դեղարանս նկատելով որ՝ Պոլսոյ կարեւոր և կեդրոն մէկ տեղը գտնուելուն առթիւ, Մօրինայի ձկան իւղի մասին եղած խնդրանքները հեռզհեռէ շատցած է, սոյն խնդրանքներուն և ի մասնաւորի Ազնիւ յանձնաժողովոց զոհացում մը տալու և փոքր ինչ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, ուրախ եմ այս անգամ յայտարարելու թէ՝ մանաւոր յանձնարարութեան մը հետեւանքն բերել տուած ըլլալովս Բէթէր-Մոլլէրի Մօրինայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, ԱՌԱՆՑ ՀՈՏԻ կը ծախսուի Դեղարանս՝ թէ՛ մանաւոր չիշերու մէջ և թէ քաշով, ամէնէն փափկակազմ ստամոքսի համար իսկ խիստ տխրժելի ըլլալով, թէ՛ մեծերու և թէ՛ տկարակազմ պզտիկ աղայոց։ Ուստի ամէն անոնք՝ որոնք կը փափաքին խմել թէ՛ ուժան և թէ առանց հոտի զուտ և անխառնուտ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, գէթ մէկ անգամուան փորձով մը ստուգելու մեր խօսքերուն ճշդութիւնը։

Դեղարանս այս առթիւ եւս նկատելով որ քիչ ժամանակուան մէջ պատիւը ունեցաւ իրապէս գնահատուիլ արգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով պէտքը կը զգայ իր ուղղութիւնը և նպատակը կրկին ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.—Գոհ ձգել յանախորդները միշտ՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապանեխման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանիս սկզբունք եղած են միշտ։

Երրոպական ոճ մը հետ ալ բանակցած ըլլալով, ամէն շարթու Զուիցերիական թարմ պատուաստի քիւպեր (ասը գալէմի) կը հանին բաշխելով։

Ցիշենք նաև ամէն օր Դեղարան յանախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորաբար ծանօթ ԲԺԻՇԿ ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ ԷՖ.՝ որ ամէն Գ. Երկ. Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դիմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանիս մասնաւոր դարմանասրահը։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵԻ ԴԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍ

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒՐԳԼԸՂԸՆԸՆ

ԹԷՏԱՎԻ ԳԱԲԻՍ

Տօղթօր Էվվանպիոն Էվրօբատա իբրա իթտիկի սոն սէյեահաթընա Թրպճա եէնի մուվաֆֆագբյեթլէր էլտէ էթմիշ օլմուղլա մաւմախիէն տախիլէն միտէի վէ պէօպրէյլերի իզհամ իտէ-ճէք աղբը իլաճլար վէրմէքսիզին պիր հաֆթա զարֆընտա պէլ սօղուգլըղընը գաթիէն թէտավի իտէր. թէրլտտիւտ իտէնլէրտէն իւճրէթը թէտավի խասթալըգ քեամիլէն միւնաէֆի օլուսգտան սօնրա ալընը։

Դայէթ եէնի վէ էվրօբատա թաթպիգ օլընան սոն ուսուլ իլէ ֆրէնկի խասթալըղընը մուվաֆֆագբյեթը թամ իլէ թէտավի էտէր. հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար կալաթատա, Սանարգճըլարտա Գարագուշ Օթելինին գարշուսընտա լամպաճը տիւքքանընըն իւզերինամ 97 նումէրօլը քէնտի թէտավիխանէսինտէ պուլունուր։ 40—3

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆ, ԲՐԴԵՂԷՆ, ԲԱՄԲԱԿԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆԱՑ

Բերա, Մեծ Փողոց, Բասաժ Բանճիա, Թիւ 7, Միհիլի Պանճիլի կից

Այս կարեւոր վաճառատունը ընտանիքներուն յանձնարարելի է ո՛չ թէ ռէֆլամի համար, այլ մանաւանդ իրենց օգտակար ըլլալու նպատակաւ, վասն զի սպասուած ապրանքներուն ժամանումէն ետքը մանաւանդ հոն պիտի գտնեն մետաքսեղէն, բրդեղէն և բամբակեղէն ամէն տեսակ ապրանքներ, խիստ չափաւոր գիներով։ Ընտիր և ուժան ապրանք ծախելու կարելիութեան դերպանց ապացոյցը ոա է որ 1º. Լա Սէզօն վաճառատունը Մեծ Փողոց հաստատած չէ և 3—400 ոսկի վարձք չի վճարեր, 2º. Լա Սէզօն իր բոլոր ապրանքները կանխիկ կը գնէ, այնպէս որ և ոչ մէկուն պարտուն է, 3º. Լա Սէզօնի առաջին պաշտօնեան որ յանձնարարութիւններու և գնումներու գործը ստանձնած է, փորձառու անձ մը է և հիմնապէս գիտէ արհեստը և հաստատութեան ճաշակը, 4º. Պաշտօնէութիւնը գիտէ ըստ արժանւոյն ծառայել հաւատարիմ յանախորդներուն, 5º. Վաճառատան պաշտօնեաները բարձրաթիւ չեն, ինչպէս կը պահանջէ Մեծ Փողոցին վրայ գտնուած վաճառատուն մը, որով մեծ խնայութիւն մը կ'ըլլայ ծախուց մէջ։ Ասոր համար է որ Լա Սէզօն վաճառատունը կրնայ ընտիր ապրանքներ ծախել բացառիկ գիներով, օրինաւոր շահ մը ընելով հանդերձ։

Ընդհանուր ծախուց վրայ իր խնայողութիւնը՝ յանախորդաց չհանուն համար, և կանխիկ միայն գնելու կանոնը միակ գաղտնիքն են իր յաջողութեան։

1—26

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԲԱՌԷ

ԲԵՐԱ 262

Ընդունած է ձմրան եղանակին ամէն նորութիւնները- գլխարկ, պլուզ, ժիլբօն, ադու վերարերեալ ապրանքներ, և կանանց գուլպաներ եւն.։

10—1

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ԲԱՐՄԱԿ-ԴՈՒԱՐՈՒ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 6

ՀԻՒԱՆԴ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

50—3

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԸ ՄԱԽՍՈՒՍԵՑԱԼ ԹՕՐՕՆՕՔ ՎԷ ԼՕՆԴՐՍԱ

1851ՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄ Շ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարրն մէճմուլ	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագէէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէսիյէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին մուտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իթթանպոլ, Սուլթան Համամ, Գաթրրը օղլու խան Ն՝ 43։

Թաշրալարտա իշկիւղար վէ միւթէպէր ամէնթէյէր արանըլմագտա ամ։

ԻՄԱՐ.— Շէնրիմիզին էն մասրուֆ ծրանսըզ վէ Ալման գումբանիալարըն սերմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալդե Ուէսթրրընքի 125 % տիր։ Իլթէ պու հագիգաթ Ուէսթրրն բագիպլէրինէ թէվէֆֆիւգ իթմիրմէյէ էն պէօյուք թէէմինաթ տրր։

10—1

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՋԵՒ 1903

1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ

VICTORIA DE BERLIN

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՋԵՒ 1903

510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ծամամային Եւրոպոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զոր Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մէն կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 424 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղչուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ ճիշտ 10000 ֆր.ը, որով զուտ շահ ստացած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլոքովին անկախ ժողովրդական ճիւղ մը ալ ունի չարաթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Անմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ զատակաց Ապազաի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒՏԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի, ԹԻՒՆԷԼի, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, ոչխարին ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար՝ չարաթական՝ փոքր վճարումով մը, այսինքն Մէկ ՖՐԱՆԿով և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓԷՉԷՃԵԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ դրամատունն է՝ ՅՍՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.= ՖՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑԻՉ ՅԻՐ

ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼԾԱԵԱՆ

Պոլիս Դաբրրհրօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։